

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Távozó főispánunk.

Dr. Jankovich László gróf, Zalavármegye főispánja a december 15-én tartott közigazgatási bizottsági ülésen kijelentette, hogy állásától megválnak. Lemondását beadta és pedig olyan alakban, hogy az feltétlenül el fog fogadtatni.

Főispánunk távozása tehát ma már, jóllehet felmentése még hivatalosan közölve nem lett, befejezett tény. A hír futó tüzként terjedt el a vármegyében s ma már mindenki tudja, hogy nagyon rövid idő alatt meg kell válnunk főispánunktól, akit azon évek során keresztül, amelyeket Zalavármegyében töltött, megtanultunk szeretni, tisztelni és becsülni.

A közigazgatási bizottság, a vármegyének ezen illustis, komoly, tapasztalt férfiakból álló testülete a legnagyobb meghatottsággal vette tudomásul dr. Jankovich László gróf főispán kijelentését s mikor a bucsuzó szavakra bucsuzó beszéddel kellett volna válaszolni, sokáig csak a könyes szemek beszéltek. Szív nem maradt hidegen, egy szem nem maradt szárazon. Komoly, edzett férfiak könyei sokat jelentenek. Nagyobb elismerés volt egy-egy csillogó

könyecsepp, mint a frázisoktól tarka magasztaló beszéd.

Ez a jelenet, az a fájdalmas benyomás, amelyet a távozó főispán szavai keltettek, kifejezője az egész vármegye közhangulatának s dr. Jankovich László gróf egyéni értékének.

Nagy vagyon felett rendelkező főúr; egy hagyományaira és erejére büszke magyar vármegye főispánja, de legelső sorban jó ember, aki ellenséget akarva sem tudott volna magának szerezni. Hatalmát, rangját, vagyoni felsőbbtségét soha sem éreztette senkivel, de sokan érezték jó szívének melegét, nemes gondolkodásának felemelő hatását.

Amint szobájának aajtaja nyitva állott mindenkinek, úgy jóakarátát, szívet sem zárta el senki elől. Sokan fordultak hozzá, de hogy egyetlen egy szegényt, egyetlen kérő embert elutasított volna, arról senki sem tud. Csendesen, zajtalanul cselekedett jót mindenkivel; még a megköszönésre sem nyújtott alkalmat.

És amennyire ember a szó nemes értelmében, annyira áthatotta egész egyéniségét az a liberális szellem, amelyet sok ezer ember hangosan hirdet, de cselekedeteivel

meghazudtol. A liberális felfogás nála nem politikai jelszó volt, hanem életelv, kövesült axioma lett. A türelem, méltányosság, emberszeretet uralták minden cselekedetét; mások elveinek, meggyőződésének tisztelete irányította társadalmi szereplését és hivatalos működését.

Állását, hatáskörét úgy fogta fel s úgy töltötte be, ahogy azt a szigorú törvényesség és a legemberibb méltányosság előírják. Nem hatalmi szóval, hanem tapintattal, barátsággal és őszinte érületével szerzett magának híveket s fegyverezte le ellenfeleit. Dr. Jankovich László grófnak Zalavármegyében csak politikai ellenfelei voltak, ellenséget nem hagy itt egyetlen egyet sem.

Példája hatott és bizalmat keltett, mert a jó példa legerősebb argumentum. Azt az ősz tisztességet, puritán egyszerűséget képviselte, amely mindig nemesítőleg hat a környezetre is.

A vármegyei életet szerette, abban nőtt fel. Az önkormányzati jogok tisztelete jellemezte hivatalos működését. Őre volt a törvényességnek, istápolója minden vármegyei érdeknek, hű embere a királynak és kormányának és igaz sáfára azoknak az

fédezett. Na, de ne vesztegessük a szót. Hagyja itt a folyamodványát és ne csináljon vérmes reményeket.

— Jó napot.

Nem igazság az, hogy nem csak annak a kezében van az ember élete, aki adta ezt az életet . . .

De hát a reménység második lelke a szegény embernek. Ez a reménység adta kezébe a támogató mankót annak a szerencsétlennek.

Mialatt alázatos hajlongások közt elhagyta a mindenható ur szobáját, észrevette, hogy az igazgató jegyzetet írt folyamodványa hátlapjára.

Tehát mégis benyújtja! A szegélyzet csak olyan kérvényekre kerül, amelyekre fel akarjuk hívni a figyelmet.

A nyomorult fiatal férfi rátámaszkodott az ő sorsadta mankójára, vérmes reménnyel hagyta el a fénytel és kényelemmel berendezett helyiséget.

Hát az igazgató ur tényleg írt szegélyzetet Boros József folyamodványára; még pedig ezt:

„Folyamodó egészségi állapota nem látszik olyannak, hogy az előleget kockázat nélkül meg lehessen szavazni, lelkiismeretem nem engedi, hogy a kérvényt pártolólág terjesszem az ülés elé“.

Odább tolt a folyamodványt és aztán folytatta az imént bekezdett levélkét. Egyszerre megállapodott. Gondolkozva nézett maga elé. Kinyújtotta kezét ama boríték felé, amelyet csak az

TÁRCA.

Nem engedi a lelkiismerete.

Olyan félénk alázattal lapult meg az ajtó mellett, mintha csak egy árnyképet rajzoltak volna oda.

Nem lehet esodálni, hisz egy nyomorult gyalornok állt a mindenható igazgató előtt.

Reszketett a kezében a papírlap; a hangja pedig teljesen felmondta a szolgálatot.

Sokáig nem vette észre az a hatalmas ur, aki illatos szivarjának füstjébe és az eléje halmozott iratok chimborazójába burkolódzva, végre hanyagul felpillantott.

— Mit akar maga itt? Szólt meg az igazgató ur dörgedelmes hangja.

Kétrét hajlott a modern rabszolga. Csak tagonként ejtette a szokat.

— Egy kis előleget esedeznék. Mielőtt benyújtanám kérvényemet, nagyságod kegyes pártfogásáért jöttem könyörögni.

És aztán beszélt leírhatatlan nyomorról, beteg feleségről, éhező gyermekekről, 90 korona havi fizetés! . . . Ó pontos ember. Főnöke soha se tett még panaszt ellene. Csak 200 korona az előleg, amit kér, havi négy korona törlesztéssel.

Alig lehetett érteni a szegény irnok szavát,

aki ezalatt odavánszorgott a mindenható urhoz és rettenetes alázatossággal nyújtotta feléje a kaligrafikus betűkkel írt folyamodványt.

Az igazgató ur végigmustrálta az ő szürke, metsző nézésű szemével s miközben részvétlenül babrálta az eléje tett miniszter papírt, száraz hangon mondta:

— Kétszáz korona, havi négy korona levonás; hisz ez a törlesztés évekig eltarthat. A mi bankunk még csecsemő korát éri s a részvényesek még ily csekély veszteséget is megérezhetnek, ha esetleg odavesz.

— De hisz nem fog odaveszni.

Olyan kegyetlen hidegséggel mérte végig azt a vézna, beteges embert, hogy ez a tekintet szinte jóvendőlőleg mondta: „Hisz beléd csak hálni jár a lélek. Csak nem képzeled, hogy ez az elcsigázott, nyomorult beteg test még évekig szolgáljon neked“.

— Ha épen kívánja, én az ülés elé terjeszthetem folyamodványát, de pártfogást nem ígérhetek. Az urak ismerik lelkiismeretességemet, puritán elveimet s azt a minden más tekintetet mellőző szigorúságot, mellyel a társaság előnyeit kezeltem. Én semmi kockázattal nem megyek bele.

— Nagyságos uram, egy szegény család életét mentheti meg. Nem a könnyelműség vitt e helyzetbe, de szerencsétlenségem: a sok betegség.

— Az mellékes. Tény a fő. Nem látok biztos

erkölessi javaknak, amelyek egy vármegye főispánjának kezébe vannak letéve.

Feltétlen híve a szabad elhatározásnak minden téren s amint saját elveitől nem távozott el sem szóban sem cselekedetben egy vonalnyira; amint cselekedeteinek iránytűje a kötelességtudás, az emberszeretet, a méltányosság és szívjóság; úgy tisztelte az igaz meggyőződést és a következetességet; megbecsülte a munkát és szerette a jószívű embereket.

Akik ismerték, azoknak a lelkében állított magának monumentumot s a vármegye évkönyveibe oda lehet írni a nevét azoké mellé, akik kötelességüknek őszinte jóakarattal való teljesítésével mutatták meg, mennyire szerették, mennyire becsülték Zalavármegyét.

Igy tanultuk mi ismerni dr. Jankovich László grófot; ezért tiszteltük, nemes érényeiért szerettük.

Tudjuk, hogy az ő puritanismusa irtózik az elismeréstől; tudjuk, hogy megveti a hízlegést, amely kegyeket koldulni jár hozzá. De ez a szerény toll, amely ezeket a sorokat rója, nem fejezhet ki elismerést; szolgálai meghunyászkodás sem vezette soha. Ha nem hízlegett eddig, miért tenné most, a bucsuzás napjaiban? Őszinte hódolat igénytelen szavai ezek s ha ahoz a koszoruhoz, amelyet Zalavármegye elismerése távozó főispánunknak fűz, egy kis levelet tehetünk, fejezze ki az azt az érzést, amelyet egy igaz ember iránt minden becsületes ember táplál. Sem többet, sem kevesebbet. Az igaz ember többi jutalma saját lelki ismeretének megnyugvásából fakad.

És ha Somogyvármegyéből nézi a kéklő zalai hegyeket, gondoljon arra, hogy sok tisztelője él Zalavármegyében, sok áldás száll feléje a távolból és sokan kérünk a részére boldog életet.

Imént vágott föl. Ismét gondolkozott. Nem tartott soká.

Az a másik boríték a bankra volt címezve és két ezer korona rejlett benne, vadonat új bankókban.

Kivette. Összehajtotta, mert így nem fért volna el amabba a keskeny kis borítékba, amelyet ideges gyorsasággal címezett meg.

Az egyik fővárosi színház harmadrendű starjának nevét írta rá.

Beesengette a magán szolgáját.

— Mindjárt visszajövök.

Sarkig kilökték előtte az ajtót s amerre elhadt, mintha csak a fehér cár vonulna végig, olyan alázattal álltak sorfalat.

És vannak, akik azt erősítik, hogy a mi civilizált korunkban már nincsenek rabszolgák! . . .

Miután az igazgató ur postára adta az ő bőkezű küldeményét, a börze felé irányozta ruganyos lépteit.

Ma nagy kötések csinált, mert csak ezzel egyenlítheti ki a dolgot. A jövő hétre van kitűzve a revízió s akkorra mindennek rendben kell lennie.

Egy perere elsötétült az arca. Tán egy kis összevetést csinált bizonyos összegekről, bizonyos hiányról . . .

Örületlen pénzműveletbe bocsátkozott e napon.

Örületlen és szerencsétlen.

A drágaság és a tisztviselőtelep.

Ismeretes dolog, hogy Zalaegerszeg példátlanul drága város. A legutóbbi statisztikai adatok alapján drágaság tekintetében a vidéki városok között második helyen áll.

A viszonyok néhány év alatt akkorát változtak, hogy az élelmi cikkek ára egy harmaddal, a lakbér pedig — dacára a két-három év előtti rohamos építkezéseknek — 20—50%-kal emelkedett s emellett a háztulajdonosok panasza is állandó, hogy a lakbér nem fedezi a házakba ruházott tőke kamatait.

Az élelmiszerek folytonos drágulását az östermelők, a házbérek emelkedését a háziurak panaszaival alig lehet összeegyeztetni, pedig nincs a dologban ellentmondás, ha az ember közelebbről szemléli a dolgokat.

Az élelmiszerek árát ma nem a kínálat és szükséglet természetes viszonya, hanem a termelő és fogyasztó közé legtöbbször szükség nélkül, indokolatlanul befurakodó közvetítő kéz, továbbá a kisebb és nagyobb, országos és helyi érdekű kartellek szabályozzák.

Ahol szükség van a közvetítő kézre, fizessük meg a munkáját; ahol nincs rá szükség, koppantunk rá és lökjük ki a termelő és fogyasztó közül, mert semmi sem indokolja azt, hogy beleszúrjon a termelő erszényébe, a fogyasztó zsebébe s mindenről lekanalazza a tejfelt.

De a gazdasági téren tulhajtott liberalizmus s az érdekszövetségek szorosra fűzött hálója szabad garzdálkodást biztosít s a fogyasztót kiszolgáltatja a közvetítésnek, a kis gazdáról pedig pláne lehuzza a bőrt. Maholnap egy csirkét, libát, tojást sem lehet közvetítő kéz nélkül venni s ha a mézárásoknak és henteseknek tetszik, újra 10%-kal felemelni az árakat, a városi embernek azt meg kell fizetnie.

Leginkább ezért drágulnak a fogyasztási cikkek. A fogyasztás emelkedésével nagyobb lett a produkció, a közlekedési eszközök tökéletesedése emelte a forgalmat s dacára ezeknek a nivelláló körülményeknek, a megélhetés folyton drágul. Az egészségtelen viszonyoknak a gazdasági rendszer beteges kinövéséi lehetnek csak az okai.

És ezek ellen nincs védelmi eszköz. A nagy gazdasági szabadság rászabadítja az apró harpagonok egész seregét a fogyasztóra, a városi népre. Még az elővásárló kofákat sem engedi a kormány megrendszabályozni, annál kevésbbé van védelem a kartellek ellen.

A lakberek emelkedésének pedig a telkek drágasága, az ezekkel üzött spekuláció, az impraktikus építkezési mód s a magas adó az okai.

Zalaegerszegen aránytalanul drágák a telkek, aminek az oka abban keresendő, hogy az új utcákban beépíthető helyek utcánként egy kézben vannak, tehát könnyű azoknak árait

Egy véletlen sürgöny világfelfordulást csinált a börzén. Egész vagyonok usztak el pár nap

És aztán elkövetkezett egy másik pere; még amannál is rövidebb, csak annyi, amennyire egy golyónak van szüksége, amely szétroncsolja a megbomlott agyvelőt.

S amilyen pánik a börzén volt előtte való napon, époly eszeveszett forrongás ment végbe a nemrégiben létesült banknál.

Rémülten vették át egymás szájából a futótűzként terjedt hírt:

— Az igazgató ur meglötte magát.

És pár óra múlva már azt:

— Az igazgató ur kerek 400.000 koronát sikkasztott el.

Minden élő ember talpon volt a banknál még az éjjeli órákban is.

Könyveket rovincsoltak, az iratokat kutatták át.

A tömérdek lap közül egy a földre esett.

Fölvette az egyik szolga.

A széljegyzetet betűzi:

„Lelkiismeretem nem engedi, hogy e folyamodványt pártolólág terjesszem az ülés elé . . .“

Odaát valaki azt hangoztatja:

— Gazember! Pedig mennyire megbiztunk benne!

Kövér Ilma.

tulcsigázni; oka továbbá az is, hogy a város legbelsőbb területein a telkek máris nagyon elvannak aprózva, a terjeszkedést pedig a város nem segíti elő legalább avval, hogy az új utcák útjait megcsináltassa s az új házakat rossz időben is megközelíthetővé tegye.

Miután Zalaegerszeg ugyszólván hivatalnok város, ahol a fogyasztók tekintélyes részét a tisztviselők teszik ki s miután a város olyannyira alacsony lakbérosztályba van sorozva, hogy a lakbérért megfelelő lakást kapni teljesen lehetetlen, a tisztviselők már évek óta gondolkoznak afelett, hogy ha már az általános drágasággal megküzdenni kénytelenek, legalább a lakberek örökös emelkedésének miképp vághatnak utját.

Évekkel ezelőtt felmerült már a törlesztéses kölcsönnel való tömeges építkezés eszméje, de akkor drága volt a pénz, súlyosak a feltételek. A mozgalom elaludt.

A pénzpiac mai viszonyai egészen mások. A kamatláb alacsony s a nagyfoku kínálatnál fogva lehetővé válik az is, hogy a tisztviselők minden beruházás nélkül házat építhessenek.

Várhidy Lajos polgármester belátva a helyzet tarthatatlanságát, újra felvetette az eszmét s mozgalmat indított a tisztviselőtelep létesítése céljából.

Evvel csak kötelességet teljesített a város érdekében is, mert a fejlődésnek új irányt biztosíthat, új városrészt, új adótárgyakat teremthet. De nemcsak ezek a szempontok a döntők.

Zalaegerszegen még nem hozhatták be az általános házbéradót, mert a lakrészek fele még bérbeadva nincs. A saját házában lakó tulajdonos tehát házosztályadót fizet. Hogy ez mekkora különbség, nem kell bővebben magyarázni. Egy olyan ház után, amelyre ma házosztályadó s az erre eső pótlék címén 50 korona adó van vetve, házbéradó címén 200—300 korona adó is esnék. Ha azonban 30—40 olyan ház volna építhető, amelyeket a tulajdonosok laknának, a házbéradó behozatalának lehetősége hosszú időre ki lenne tolvá.

Tehát nemcsak a tisztviselőknek, hanem a városnak is érdekében áll a tisztviselők mozgalmat elősegíteni.

A közelebbi módoszatok megbeszélése végett 17-én értekezlet volt a városházán, amelyen sok tisztviselő vett részt. Várhidy Lajos polgármester közölte a megjelentekkel, hogy Bauer Antal építész közbenjárásával sikerült olyan pénztézetet találni, amely a tisztviselőtelepet 30 éves törlesztés mellett körülbelül 5 $\frac{1}{4}$ —5 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönnel finanszírozni hajlandó. A bank abban az esetben, ha a házak egy nagyobb területen, egy tömegben építtetnének, a telket is megveszi, ha azonban valaki a város más részén akarna építtetni, a telket magának kell megszereznie. A tervet kiki saját igényei és tetszése szerint választhatja s a terv szerint változik az építési költség és a törlesztési részlet is. Az értekezletnek több tervet tájékoztatásul be is mutattak.

Természetes, hogy végleges megállapodás még nem jöhetett létre. Az értekezleten jelen voltak mind kijelentették, hogy elvben a telep létesítéséhez hozzájárulnak s a részletek megbeszélése végett Várhidy Lajos polgármester elnöklete alatt egy szűkebb bizottságot küldtek ki.

Felhívjuk a tisztviselőket, hogy esatlakozzanak a mozgalomhoz, mert csak abban az esetben remélhető a siker s abban az esetben várható az előállítási költség legnagyobb mérséklése, ha sok ház lesz egyszerre építhető. Minél nagyobb összeget ruházhat be a bank az itteni házakba, a kamatláb is annál mérsékeltebb s a kedvezmények nagyobbak.

Megyei rendes közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága december havi rendes közgyűlését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével folyó hó 14. és 15-én tartotta.

Elnöklő főispán üdvözlővén a szép számban megjelent bizottsági tagokat, a közgyűlést megnyitja s megemlékezik a törvényhatóságot Baka Boldizsár és Krausz Lipót bizottsági tagok elhunytával ért vesztéséről, akiknek elhunytát a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul.

A vármegye alispánjának indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a közigazgatási bizottság tagjaira, valamint a szentgróti kerületben üresedésben levő egy központi bizottsági tagságra a titkos szavazás egyidejűleg lesz és a szavazás

alatt a kijelölt választmány teljesíti működését az üresedésben levő állások betöltésére nézve.

A szavazatszedő két küldöttséget a közgyűlés következőleg alakította meg: az egyikbe dr. Csanády Gusztáv elnöke alatt Ányos Kálmán és ifj. Háczy Kálmán, a másikba Malatinszky Ferenc elnöke alatt Gruner Lajost és Oltay Guidót választotta be tagokul.

A kijelölt választmányba Bareza László, Illés Ráfiel és gróf Batthyány Ernő főispánilag kinevezettek, Eperjesy Sándor, Nagy Károly és Koller István a közgyűlés által tagokul megválasztottak.

A szavazás befejeztével a felfüggesztett közgyűlés folytatónak megnyitván, elnöklő főispán jelentést tett a kijelölt választmány működéséről, mely szerint a szolgabírói állásra első helyen dr. Csák Árpád, második helyen dr. Skublics Ödön, harmadik helyen Evva Lajos, az árvaszéki jegyzői állásra Fangler Béla jelöltettek ki.

A keszthelyi szolgabírói állás betöltésére 20 tag irásban névszerinti szavazást kérvén, elnöklő főispán azt elrendelte két szavazatszedő küldöttség közreműködése mellett; az egyiknek Gaál Ödön elnöke mellett Krosetz Gyula és Margitai József, a másiknak Szentmihályi Dezső elnöklésével dr. Bárdi György és Tanczos Lajos lettek tagjai.

A szavazás befejeztével a szavazás eredményét kihirdette elnöklő főispán. Közigazgatási bizottsági tagoknak a kilépett Eperjesy Sándor, dr. Gyömörey Vince, Hertelendy Ferenc, Koller István és Ziegler Kálmán újból megválasztottak; a központi választmány tagjává pedig Illés Ráfiel. A keszthelyi szolgabírói állásra dr. Skublics Ödön 153 szavazattal választott meg dr. Csák Árpád 107 szavazata ellenében; árvaszéki aljegyzőnek Fangler Bélát választották meg közfelkiáltással egyhangulag.

Az igazoló választmányba az 1904-ik évre a vármegye főispánja elnöknek Hajk Istvánt, tagokul Boschán Gyulát, dr. Czinder Istvánt kinevezte, a közgyűlés pedig tagokul Csutor Jánost, Czukelter Lajost, Fischer Lászlót, Odor Gézárt és Udvardy Ignácot választotta meg.

Az 1904. évre szükséges katonai beszállásolási pótdadó a házbér- és házostály adóra 4%-ban, a többi adónemre 5%-ban, a vármegyei vasuti pótdadó pedig 2⁵/₁₀%-ban állapított meg.

Névszerinti szavazással elhatározta a közgyűlés, hogy a vármegyei pénzeket ezután is postatakarékpénztárba helyezi el gyümölcsötvetés végett, a vármegyei összesített árvapénztárt pedig az Országos Hitelszövetkezethez 3⁶/₁₀% mellett; egyúttal a vármegye alispánjának elnöke alatt a közgyűlés egy bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy nem lehetne-e az árvák pénzét gyümölcsözöbben, de egyúttal teljes biztosíték mellett másutt elhelyezni? E bizottságba a törvényhatóság részéről Bareza László, Batthyány Ernő gróf, Koller István és Szily Dezső választottak be tagokul.

Darányi Ignác földmivelésügyi, Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter bucsurata előterjesztvén, a közgyűlés mindkét távozó miniszternek hosszú és közhasznú működéséért köszönetét és elismerését fejezte ki.

Gróf Tisza István miniszterelnöknek leiratát, melyben az új miniszterium kinevezéséről értesíti a törvényhatóságot, a közgyűlés tudomásul vette.

A megyei leltáros előterjesztésére egy irnoki állás rendszeresítését a közgyűlés elhatározta.

Közgyűlési jóváhagyást nyertek: a szentantalfai körjegyző fizetésének felemelése, Szentadorján, Erdőhát, Lasztonya, Lispe, Mórocz, Kerettye és Kányavár községeknek a körgyám fizetésének felemelése, Nagykanizsa r. t. városnak a dunántúli gazdasági szeszgyárosok szeszfinomító részvénytársaság a céljaira szükségelt telek átengedése, a Káptalavfa-gógánfai közlekedési közut, Alsópáhok és Balatonyörök községeknek telekkönyvi kiigazítás, a baki körjegyzőséghez tartozó községeknek a községi szervezési szabályrendelet módosítása Kisapáti községnek regale kártalanítási kötvényének eladása, Szöcs községnek vízvezeték létesítése, Tüskeszentpéter községnek regale kötvényének eladása, a felsőszemeyei és andráshidai körjegyzőséghez tartozó községeknek szervezési szabályrendeleteik módosítása, Szentantalfa községnek ingatlan vétele, Tüskeszentpéter községnek a marhalevek kezelése, a novai járás területén levő községeknek a táncvigalmak engedélyezése tárgyában alkotott szabályrendeletek tárgyában, Alsódomboru községnek a kerbulai ut kiéserése, Csapi, Sárszeg, Szentjakab, Kiserése és Nagyréce községeknek a fogyasztási

adójutalék hova fordítása, a perlaki helypénzszedési jog bérletének leszállítása, Csáktornyanak haszonbérlet megkötése, Zalaszentbalázs községnek a tanítói állás szervezése és fizetésének megállapítása, Kiskomárom községnek törlési nyilatkozat kiállítás, Szécsisziget községnek a fogyasztási adójutalék hova fordítása, Stridó és Rác-kanizsa községnek helypénzdíjszabályzat tárgyában Pusztamagyarod, Kacorlak, Börzönce, Pölöskefő, Duszak, Szentbalázs, Perlak, Háshágy, Lesencze-tomaj, Lesenczeistván, Lesenczenémetfalva, Sümeg, Csáktornya, Nemesapáti, Alsódomboru községeknek községi pótdadó törlése tárgyában, Murakirály községnek a jegyző részére kért helyettes anyakönyvi helyiség bér címén megszavazott összeg tárgyában, Drávaegyház községnek az állami ovoda építési költségeinek mikénti fedezése tárgyában, az alsólendvai körjegyzőséghez tartozó községeknek a posta küldőncök fizetésének megállapítása tárgyában, Drávaegyház községnek a körjegyző lakbéréhez való hozzájárulási összeg megszavazása tárgyában, a csopaki körjegyzőséghez tartozó községeknek a körorvos fizetésének felemelése tárgyában, Szepezd községnek a balatonparti vasút építéséhez adandó segélyösszeg hozzájárulása tárgyában, a drávaegyházi ovoda államosítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatokat.

A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétségnek előterjesztésére a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy Deák Ferenc nevének kezelt alapítványok a jövőben egy napló és főkönyv mellett kezelendők, továbbá, hogy a vármegyei hivatalos lap bevételei és kiadásainak külön alapként való kezelését beszünteti, az ebadó és állattenyésztési alapokat egyesített állatalap címén együttesen kezeli, az iparalapot pedig beszünteti.

Nagykanizsán negyedik gyógyszerár felállítását a közgyűlés a belügyminiszteriumnál nem hozza javaslatba.

Nova község képviselőtestületének a vásár rendtartás tárgyában hozott határozatát a közgyűlés megsemmisítette, valamint Kerkaszentmiklós község képviselőtestületének ingatlan vétel tárgyában hozott határozatát.

Pacsá községet abbéli kérelmével, hogy a mező- és hegyőrök hosszú esővíű fegyvert használhassanak, a közgyűlés elutasította.

Bellatincz községnek a mezőrendőrök alkalmazása tárgyában hozott határozatát a közgyűlés — a felebbezés elutasításával — jóváhagyta, ellenben Dobri községnek a legeltetési díjak megállapítása tárgyában hozott határozatát megsemmisítette, valamint Göncz József baksai mezőőrnek megválasztását, Drávavásárhelyen pedig a drávidi koresma bérbeadását jóváhagyta.

A viziszentgyörgyi körhöz tartozó községeket utasítja a közgyűlés, hogy állapítsák meg az iskola jellegét.

Molnár János karosi bírót a közgyűlés bírói tisztsége alól kérelmére felmentette.

Zalaegerszeg r. t. városnak a tisztügyi, városi mérnök és a mezőrendőrök fizetésének felemelése tárgyában, valamint a napidíjak megállapítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság dr. Jan-kovich László gróf főispán elnöklésével decemberi ülését f. hó 15-én tartotta.

Az alispáni, főorvosi és vármegyei állatorvosi havi jelentések felolvastatván, a bizottság azokat tudomásul vette.

A keszthelyi vasuti állomástól a balatonparti parkon átvezető párhuzamos ut beszüntetése vagy fenntartása tárgyában a helyszíni szemlérlől felvett küldöttségi jelentés előterjesztvén, a bizottság a szóban forgó ut beszüntetését nem javasolja, azonban a kereskedelemügyi miniszterhez oly irányu felterjesztést tett, hogy a teherszállítás a párhuzamos uton június, július és augusztus hónapokban, vagyis a fürdőidény alatt megtiltassék.

Zalaegerszegen a Pap-utca végén levő vasuti átjárónál sorompó felállítását kéri Zalaegerszeg r. t. város rendőrkapitányi hivatala. Erdemleges határozat hozatal előtt Deák Mihály bizottsági tag elnöklésével a bizottság a helyszíni szemlélt elrendelte.

Csonkahegyháton postahivatal felállítását ké-

relmezik. A közigazgatási bizottság a kérelmet pártolólág terjeszti fel.

Helyszíni szemlélt rendelt el a bizottság Bogay Máté bizottsági tag elnöklésével a keszthelyi szolgabírói ama jelentésére, hogy a keszthelyi vasútállomás előtti tér szűk volta miatt az ott közlekedő gyalogosok személybiztonsága veszélyeztetve van; továbbá Eperjesy Sándor bizottsági tag elnöklésével Nagykanizsa r. t. városnak ama megkeresésére, hogy az ugynevezett Battyány-utca meghosszabbításán egy vasuti felüljáró létesíttessék.

Dr. Gyömörey Vince bizottsági tag a sümegi utibizottság elnökléséről való lemondását beadja. A közigazgatási bizottság felkéri, hogy a lemondást visszavonni s az utibizottsági elnökséget továbbra is megtartani sziveskedjék.

A Keszthely—tapolcai h. é. vasut mentén létesített utátjárók és párhuzamos utak átadásáról felvett s beterjesztett jegyzőkönyveket a bizottság tudomásul vette s a kereskedelemügyi miniszterhez azokat felterjeszti.

A zalaegerszegi vásártér kibővítéséhez szükséges terület kisajátítása iránt az eljárás megindítását a kereskedelemügyi miniszter elrendelvé, ennek foganatosítására Deák Mihály bizottsági tag elnöklésével Szily Dezső, Csilagh Gyula és dr. Czinder István törvényhatósági bizottsági tagokból álló bizottság küldetett ki; a bizottság jegyzőjéül Kauffmann Mátyás vármegyei aljegyző küldetett ki.

Zalaszentmihály község érdekeltsége az iránt folyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a »Zalaszentmihály—Paosa« állomás a déli vasuton »Zalaszentmihály«-nak nevezessék. A kérvény a miniszteriumtól véleményezés végett leküldetvén, a bizottság a régi elnevezésnek továbbra való fenntartását hozta javaslatba.

A zalaegerszegi közoktatásnak megkeresésére a bizottság megengedi, hogy az eddig tett alapítványok a törzsvagyonhoz csatoltassanak, azonban azzal a kikötéssel, hogy az alapítók nevei és az alapítványok összegei ott fel legyenek tüntetve.

Előterjesztettek az árlejtés alkalmával a vármegyei utakra vonatkozó kavicszállítási ajánlatok, valamint a kiküldött bizottságnak ezen ajánlatokra vonatkozó részletes és kellőképp megindokolt javaslata, melynek eredményéhez képest a bizottság 1904-ik évtől kezdve hat évre a kavicszállítást Graner Géza eddigi vállalkozónak, mint legelőnyösebb ajánlatot tevőnek adja ki; egyben az államépítészeti hivatal tagjainak elismerését fejezte ki ezen nagy fáradsággal járt összehasonlítás munkálatok lelkiismeretes és pontos teljesítéseért. (Az eddig érvényben volt ajánlathoz képest az új árlejtés a számítás szerint évi 24.000 K megtakarítást eredményez.)

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ezen időszakban meglátogatta a zalaegerszegi állami polgári leányiskolát, áll. elemi fiu- és leányiskolát, a központi és külvárosi kisdodovodát; a csáktornyai áll. tanítóképző intézetet, az áll. fiu- és leányiskolát, az egyesületi kisdodovodát és iparos tanonciskolát. A zalaegerszegi polgári leányiskola és csáktornyai áll. elemi iskolák tanteszületeivel külön értekezletet is tartott. Meglátogatta a légrádi r. k. fiu- és leányiskolát, az ág. ev. elemi iskolát és r. k. kisdodovodát; ugy a r. k. fiu-, valamint az ág. ev. iskolánál az építkezés ügye hatósági elbánsás alatt van. — Meglátogatta az alsódomboru közs. elemi iskolát és közs. kisdodovodát, a muravidi és szentmáriai r. k. iskolákat, a draskoveci r. k. iskolát és állami kisdodovodát, a drávaegyházi áll. elemi iskolát. Végül jelenti, hogy ezen időszakban befejeztettek az 1902/3. évi statisztikai adatok.

Horényi Károly magyarszerdahelyi tanítónak, Kovács Etelka kilimáni tanítónőnek megválasztását a bizottság megerősítette.

Ötödéves korpótlékok utaltattak ki a nagy-palainai, merenyei, turnisehai, nagyradai, szentiváni, nagygörbői, csásói, kiskomáromi, galsai, homokkomáromi, komárvárosi, szentgötpolgárvárosi, alsódörgicsei, eserencsői, bánokszentgyörgyi, esörnyeföldi, csányi, karmacsi községi, balatonhenyei ev. ref. iskoláknak, miről nevezett iskolákat a miniszteri rendelet másolatával értesíti a bizottság.

Felterjesztettek a szentpéteruri, szentbékállai és balatonyöröki iskolák kérvényei államsegély elnyerése tárgyában.

Fontos végzést hozott a közigazgatási bizottság a túltömött iskolák, a képeztetés nélküli ta-

nftók, az elemi iskolák V. és VI. osztályainak fejlesztése és az ismétlő iskolák rendszeres szervezése tárgyában.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál október végén hátralékban volt 4.446, novemberben beérkezett 4.085 s így elintézés alá került 8.531 ügydarab, amelyből novemberben elintéztek 4.298 dbot s így november végén hátralékban maradt 4.053 db; az írodánál október végén hátralékban volt 970, novemberben leírás végett kiadatott 4.298 s így elintézés alá került 5.268 db; ebből novemberben leírtak és expedáltak 4.068 dbot s így november végén hátralékban maradt 1.200 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint kataszteri birtokváltozást az előző hónapokéival együtt 5.959-et jelentettek be, melyeket mind keresztülvezettek; az f. évben bejelentett elemi károkat számvevőileg kiszámították s azokra nézve a törlés már megtörtént; szőlődézsma-váltság tartozás címén a vármegye területén, az előző éveket is beszámítva, 4.465.906 K 72 f-t hoztak törlésre; a folyó év 11 hónapjában a vármegye területén 2.598,803 K 23 f adó folyt be, mely a múlt év hasonló szakában befolyt 3.562.208 K 36 f-rel szemben 963.405 K 13 f esökkenést tüntet fel; leírtak ez év 11 hónapjában egyenes adóban 223.652 K 77 f-t, hadmentességi díjban 9.227 K 91 f-t; fizetési hasznát november hónapban egy esetben adtak, ideiglenes házaadmentességet pedig 48. esetben.

Az ülés a bizottság tagjait mélyen meghatótt jelenettel végződött. Ugyanis dr. Jankovich László gróf főispán tudatta a bizottság tagjaival, hogy állásáról való lemondását a kormány elnökének beadta s ez el is fog fogadtatni; így midőn utoljára van együtt hivatalos működésben a bizottság tagjaival, megköszöni részükről mindenkor örömmel tapasztalt buzgó támogatást s magát a bizottság tagjainak szíves emlékébe ajánlja.

Percekig tartó esend után a legmélyebb megindulatság hangján szólalt fel Bogyay Máté országgyűlési képviselő, bizottsági tag, kifejezést adva a mély fájdalomnak, melyet a közölt hír a bizottság minden egyes tagjában kelt; elismeréssel szólt a főispánnak mindenkor tapasztalt részrehajlatlan és igazságos eljárásáról s biztosította a távozó főispánt, hogy emlékét kegyelettel és szeretettel fogja a bizottság minden egyes tagja megőrizni.

Közegészségügy.

Dr. Hány István vármegyei t. főorvos a vármegye területén f. évi november hónapban előfordult közegészségügyi állapotról a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság december havi üléséhez:

Az időjárás az évszaknak megfelelő s e mellett többnyire ködös és esapadékos volt.

A felnőttek, mint gyermekek közegészsége úgy, mint az előző hónapban elég jónak mutatkozott azon hozzáadással, hogy a légző szervek hurutos megbetegedése többször képezte gyógykezelés tárgyát; a gyermekek között pedig a novai, pacσαι és szentgróti, keszthelyi és zalaegerszegi járásokban a kanyaró s részben a vörheny járványosan lépett fel elég jó gyógyulási százalékkal.

A fertőző belegségek közül roncsoló toroklobban beteg volt 18, gyógyult 10, meghalt 8; hasihagymában beteg volt 41, gyógyult 23, meghalt 5, ápolás alatt maradt 13; kanyaróban beteg volt 170, gyógyult 130, meghalt 4, ápolás alatt maradt 36; vörhenyben beteg volt 62, gyógyult 42, meghalt 5, ápolás alatt maradt 15.

Rendőri hullaboncolás volt 2 esetben, melyeknél a halál legközelebbi okát agyonzuzás képezte.

Hullaszemle előfordult 9-szer, súlyos sértést 5 esetben jelentettek be.

Öngyilkosságot 4 egyén követett el; Horváth Mikó József 27 éves és Kis Teréz nagykanizsai lakos magukat agyonlőtték, Pergár Katalin 24 éves stridói szeszmérgezéssel, Póka Lajos 62 éves kapolcsi lakos pedig önakasztással vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 3 egyén esett áldozatul.

Elmekórnak egy esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát s amennyiben az illető közveszélyes volt, az országos tébolydába szállították.

Veszetségre gyanus macska Varazsdon egy bekásdi lakost mart meg; védojtás céljából a budapesti „Pasteur“ intézetbe szállították.

Hét éven aluli elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 29. Az elsőfoku egészségügyi hatóság e miatt 15 elmarasztaló és 5 fölmentő végzést hozott, a többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások még befejezést nem nyertek.

A járások és r. t. városok tisztii orvosai 100 község megvizsgálásáról terjesztették be a megfelelő jegyzőkönyveket.

E hó folyamán megvizsgáltam a nagykanizsai és zalaegerszegi közokórházakat; ellenőriztem mindkét r. t. városban a bábákra vonatkozó miniszteri szabályrendelet és Zalaegerszeg városban fennálló egészségügyi rendeletek végrehajtását.

Vármegyénk november havi közgazdasági állapota.

Gruner Lajos vármegyei közgazdasági előadó vármegyénk november havi közgazdasági állapotáról a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság decemberi üléséhez:

Az elmúlt hónap első felében kellemes, enyhe őszi időjárás uralkodott, mely azonban a hónap második felében bekövetkezett rendkívül sok eső után véget ért. Tizenkét esős napon 78.3 m/m. esapadék esett a múlt hónapban, mely a folyó hó elején leesett eső és hó esapadékokkal együtt ugy áráztatta a talajt, hogy minden mezei munka hosszabb ideig szünetelt. Miután pedig ezen hetes esők folyamán ezidáig még circa 150 m/m. esőre szaporodott fel a esapadék mennyiség, (nov. 13-tól dec. 8-ig) a Zala folyó is kiáradott és nagyobb területeken réteket és legelőket borított el. — Szerencsének nevezhető mégis azon körülmény, hogy a november elején uralkodott száraz idő folyamán ezidén a tavasziak fejlődésére nézve oly előnyös őszi szántás majdnem mindenütt elvégzetett, mielőtt a tartós esők beálltak. Az őszi vetések fejlődése — az egerek által megkímélt vidékeken — a múlt hó végéig kifogástalannak látszott, de a rengeteg esapadék az erőteljes korai rozsokra nézve már tulságos is volt amennyiben ezek sárgulni kezdtek. Egyedül az egérjárta vidékeken volt annyiban haszonnal a sok eső, hogy az egerek számát teljesen megapasztotta, gyepes területeken azonban még most is elég van.

Jelenleg már száraz időre volna szüksége a tenyészetnek, amelyben a téli havazások bekövetkezte előtt a talaj előre befagyhatna és a félbenzakadt munkálatok ismét folytathatók lennének. A legelő marhának legeltetési időszak a múlt hónapnak majdnem végével szünet meg, mely által takarmánymegtakarítás volt eszközölhető. Takarmány hiányról — ha rendkívül hosszú és zord téli idő be nem következik — ez idén nem panaszkodhatik vármegyénk gazdaközönsége, minek folytán a téli időszak a a teletetésre nézve egyelőre nagyobb nehézségekkel nem fog látni. — Kedvező volt a múlt hónap első fele a szőlőmunkák befejezésére nézve is, melyek ezidén mindenütt akadály nélkül voltak végezhetőek, sőt több helyütt már a forgatási munkálatok is folyamatba tettek.

Kielégítő forgalomnak örvendettek a múlt hónap megtartott vidéki marhavásárok, — mert ezidő tájban az őszi munkák befejeztével a kisgazda igyekszik fölös számú marhájától megszabadulni. A magas husáraknak pedig a külföldön folyton tartó szükséglet kedvez, mert ezen kereslet ezidáig még mindig élénk maradt. A kivitel fokozásával egyetemben tudvalevőleg országoszerre komoly aggodalomra adott okot azon jelenség megfigyelése, mely szerint ez állatlétszámunk apadásával járna.

Ezen aggodalom vármegyénkre nézve sem lehet teljesen alaptalan, mert nálunk is csak azon észlelet van, hogy a nehezebb és fiatalabb ökröket nagy számban keresik a külföldi piacokon és az országban levő nagyobb hizlaldák számára; — a befogyasztás fedezése pedig a magas árak miatt csak jobbra apróbb marhákval lehetséges, melyek csekélyebb élősullal bírván — a nép szaporodásával együtt járó fokozódó husfogyasztás szükségleteit csak nagyobb számban való felhasználással bírják fedezni, mely jelenség idővel nálunk is csak az állatállomány számának redukálásával fog végződni, ha a hiányt nem sikerül pótolni.

A borjúk számának felszaporodását pedig ezen okon kívül még az az észlelet is akadályozza vármegyénkben, hogy fejős teheneket is visznek ki már más vidékekre, míg végre a vármegyénkben is már lassan lassan elterjedő tejgazdaságok zavartalan üzemben tartása is vidékenként utjában fog állani a borjúk felnevelésének. Addig azonban, míg megbízható statisztikai adatok vármegyénkben rendelkezésre nem állanak az állatlétszám alakulása iránt, komolyabb aggodalom nem létezhetik; csak az alapos gyanu forog fenn arra nézve, hogy az utánnövekedés alig éri el a kivitel és fogyasztás számát, ha a kivitel ilyen állandó marad.

Az állategészség ügyében az elmúlt hónapokkal szemben némi javulást konstatálhatunk, a mennyiben a ragadós szájf- és körömfájás száma a múlt hó végével tetemesen apadt, a keszthelyi járásban pedig teljesen megszűnt. Apadt továbbá a sertésorbáné és sertésvész elterjedése is, mely utóbbi azonban még, tekintettel az előrehaladott időszakra, elég jelentékeny. Kellemetlen észleletet képez a takonykórnak Csáktornya város területén való fellépése (1 udvar), melynek tovább terjedése ellen azonban az intézkedések megtették. A bejelentésre kötelezett állati járványok elterjedése volt a múlt hónap végével: lépfene 8 községben, veszetség 11 községben, ragadós szájf- és körömfájás 16 községben, ivarszervi hólyagos kiütés 3 községben, rúhkór megszűnt, sertésorbáné 3 községben, sertésvész 43 községben és takonykór 1 udvar.

A gabonaárak még mindig a szokott esendes irányzatban, alig említhető emelkedéssel mozognak. A közlekedés nehézségei miatt a vasutól távolabbi községekből felhozás alig volt és a szállítások egyidőben teljesen szüneteltek. Javulás csak keményebb idő beálltával reményelhető, a midőn a hajózás megszűntével a fővárosi malmok bevásárlásai meg lesznek nehezítve. A múlt hó elején megkezdődött már több gazdaságban a lóhermag eséplése is, mely azonban a vármegye nagyobb részében silány eredményt mutat; azonfelül ezen munkálat a kedvezőtlen időben sok késleltetést szenvedett.

Miután pedig ezen évben kevés gazdaság fedezheti a saját vetőmagszükségletét, valószínűleg behozatalra fog vármegyénk szorulni e cikkben, melynek beszerzési ára ezidén egyelőre a vevőnek kedvez.

Jegyzetek a vármegye közgyűléséből.

(Cs.) Közel két évtizede annak, hogy a vármegyét majdnem napról-napra elparentálják. Huzzák telette a lélekharangot az országgyűlésen, a sajtóban, a közélet minden terén. De hiába szól a harang, hiába zeng a halottas ének, a sujtásos agg még él, még lélegzik, sőt néha napján rug is egyet azokon, akikre gyanakszik, hogy csak azért állnak mellette, mert szeretnék előrökölni a rezes fringit, a sujtásos dolmányt, a sarkantyus eszimat s az ezekhez fűződő tekintélyt.

És jaj annak, akit az ős szittyá rugása talál, mert holtig arról koldul.

De jaj annak is, akit az agg keblére ölel, mert ur akar lenni kedveltjeinek minden gondolata és érzelme felett. A tekintély ellentmondást nem tűrő hatalmával kényszeríti arra, hogy a múlt emlékeinek éljen; a múlt dicsőségét szolgálja s üzzön ki az agyából minden gondolatot, amely vakmerő újítást jelent; öljön ki szívéből minden érzelmet, amely a jelenhez csatolja, amely a jövőhöz vonzza.

Hiába! az öregek konzervatívok. Mikor azt a nyüzsgő sokaságot szemléltem, amely a vármegyeház nagytermében az utolsó közgyűlésen hullámozott, önkénytelenül ötlöttek az agyamba ezek a gondolatok. Hányféle gondolkozásu, hányféle érzésü, százféle élethivatás után futó ember jött itt össze! És nagy egészében mégis ez a legkonzervatívabb hatalom széles e világon. Az atomjai százszor kieserlödtek; a kacagányos ösök százszor elporladtak már; a nagy politikai szónokok nem emelik fel szavukat a vármegyék termeiben; a nemes urak helyett bevonultak a virilisták s a választottak és mégis a vármegye ugyanazmaradt szellemben, konzervativismusában, erényeiben és hibáiban.

Ósi jogaiból sokat lekoptatott az idő. A selyem attilláról levásott az aranyos zsinór; a rezes kard belerozdásodott a hüvelyébe, a sarkantyúnak nem peng a taraja. Mindegy. A vármegye

a régi maradt új formájában is. Igaz, hogy nem illik rá a kaputrokk; igaz, hogy akinek a karja kardhoz és buzogányhoz szokott, annak nehezebb a toll, mint Toldy Miklós héttolu buzogánya; igaz, hogy ama a kaputrokkos, szürke tollszárlavagok és betűfalók kora, de azért az öreg vármegye ma is úgy tudja, hogy válságos időkben ő menti meg a hazát.

És mindazok, akik telve modern világfelfogással, az új idők szellemével, ifjan és tetterősen bevonulnak a vármegyébe, az első lépéssel elvesztik önállóságukat; nem egyedek többé, csak atomjai annak a nagy testnek, amely öreg már, de mindig újra frissül, mert magába szívja atomjainak vérét. Esméi, céljai, hibái és erényei azonban maradnak a régié, mindig ugyanazok, változatlanok.

De ne esodálkozzék senki, hogy a siratók tartogatják benne az életet. Hiszen talán ez az egyetlen élő jele ősi intézményeinknek. Fájdalmas dolog a régi kardot a muzeum falára akasztani.

Jobban esik, ha az ember oldalára kötheti, habár a harcot nem is bírja ki.

Vagy talán csak mi nem bírjuk el az ősi fringiót?!

Lehet!

* * *

Annyi embert ritkán lehet látni Zalavármegye közgyűlési termében, mint amennyit a december 14-iki közgyűlés összehozott.

Természetesen választás volt. A választás pedig az autonomia sarkpontja.

Autonomia görög szó s annyit jelent, mint önkormányzat, vagy saját akarat, független elhatározás. A vármegye önmaga kormányozza magát, a választók azonban nagyon sokszor nem önmaguk kormányozzák magukat.

Néha azonban megnyilatkozik az igazi szabad elhatározás, a hamisítatlan önkormányzati érzék, amikor a választók szívük és meggyőződésük szerint cselekednek.

Vármegyénk közéletének egy jeles alakja, Dr. Gyömörey Vince, aki a közigazgatási bizottságnak régóta tagja, ki akart térni a közbizalom elől, mert gyengélkedik. De a közügyek önzetlen szolgálatában eltöltött évek a választókat arról győzték meg, hogy Dr. Gyömörey Vince beteg is tud annyit használni a köznek, hogy osztatlan közbizalom kísérje, s a teremben szájról-szájra járt a jelszó: mégis csak rá szavazunk.

Ez dicsőséges választás volt!

És ha szabad lett volna, minden szavazat mellé odairtuk volna azt is, hogy az Isten friss jó egészségben vezesse közibénk a közigazgatási bizottság jeles tagját.

* * *

Következett azonban a szolgabíró választás. Mária Theresia uralkodásának vége felé a szolgabíró évi fizetése 60 pengő forint volt, a szolgabírói állásokért mégis nagy volt a versengés. Ennek az oka abban rejlett, hogy a tisztviselői állásokban a közfelfogás rangosztályokat állított fel. Az első alispán és szolgabírák állása arisztokratikusabb volt, mint a többi. A jegyzők, a főjegyzőket sem véve ki, a saláriátusok közé számítottak, épügy, mint az orvosok és mérnökök, (akik t. i. salláriumért szolgáltak). Az első alispánra s a szolgabírákra a törvény is kimondta, hogy: sint nobiles bene possessionati. A régi vármegye a maga teljességében arisztokratikus intézmény volt s arisztokratikus elvek szerint szervezte belső életét is.

Ezek az elvek pedig majdnem változatlanul uralkodnak a demokratikus ködmenbe bujtatott vármegyében is.

Ott tehát, ahol több a rávaló ember, nagy a túlekedés a szolgabíroságok felé. Mert a demokratikus elveket csak hirdetni szokás, követni azonban nem. Az emberi gyarlóság minden kiválóság előtt fejet hajt s legjobban éppen azt a kiválóságot becsüli meg, amelynek az egyéni tulajdonságokhoz semmi köze, s legmélyebben, a legkönnyebben éppen azok hunyáskodnak meg az arisztokratikus felfogás előtt, azok kapaszkodnak leggyöresősebben a reakció szekerének rudjába, akiknek a demokrácia diadala adott jogot, emberi méltóságot, egyenlőséget; akiknek a demokráciára a legnagyobb szükségük van.

A vármegye, az örökké változatlan, csak következetes marad önmagához és tradícióhoz, mikor az arisztokratikus jellegű intézményt fenntartja, a régi törvényt respektálja s arra a könyvre teszi a kezét, amely azt mondja, hogy: sint nobiles bene possessionati.

Vannak ugyan már sokan: nobiles deposedati, akik azonban még mindig lehetnek salariatok.

Egy szolgabírói állás volt betöltendő a múlt közgyűlésen, ez pedig régi világban a jó birtokos nemesek részére fentartott hivatal vala, mert ezek kibirták az ingyen szolgálatot. Azután változtak az idők, a jó birtokos nemesek közül nem akadt elég szolgabíró, tehát a deposedáltak, sőt polgári elemek is beférkőztek a hivatalokba. És a vármegye megbecsülte ezeket is, bár ritkán tekintette véréből való vérnek.

Néha napján azonban mégis összeütköznek az érdekek s ilyenkor újra feléled a régi törvény.

Dr. Csák Árpád keszthelyi szolgabírói áldozatul esett ennek az összeütközésnek.

Dr. Csák Árpádot 1895. decemberben választották szolgabírónak. Ugy tudom, hogy egy tárgyból hiányzott a vizsgálója s a törvény értelmében a teljes képesítés megszerzésére egy évi halasztást kapott. Elmulott az egy év, sőt letelt a hatástendős mandátum is, Csákot újra szolgabírónak választották s új terminust adtak neki, mert — összes hivatali előjárói szerint — egyike volt a vármegye legszorgalmasabb s legjobb tisztviselőinek. Az utolsó határidő októberben lejárt.

A miniszter leírt a vármegyéhez, hogy Csák Árpádot állásától mentse fel s helyét töltsé be.

A vármegye azonban méltányolta a szerzett érdemeket, a szolgálatában becsületesen eltöltött éveket s Koller István törvényhatósági bizottsági tag lelkes beszédének hatása alatt kimondta, hogy a decemberi közgyűlésig új halasztást ad, avval a kikötéssel, hogy ha Csák Árpád ez ideig megszerzi a képesítést, megmarad állásában; ha pedig a feltételeknek nem tenne eleget, állását decemberben választás útján betöltik.

A belügyminiszter azonban a határozatot megsemmisítette s a főispán Csákot állásától november 15-én felmentette.

A volt szolgabíró a decemberi közgyűlésig megszerezte a jogtudori oklevelet s előbbi állására pályázott.

Dr. Csák Árpádról mindenki tudja, hogy hivatalos működéséről előjárói csak elismeréssel szóltak; hogy Keszthely város és a járás minden rendű és rangú lakója előtt szeretetben és tiszteletben állott; képességeit, szorgalmát, becsületességét ellenfelei is respektálták; Keszthelyen vagyonának feláldozásával muzeumot alapított s minden kulturális mozgalomból kivette a részét. A keszthelyi járás törvényhatósági bizottsági tagjai azt a kérelmet intézték a választókhoz, hogy szolgabírájukat válasszák meg előbbi állására. A vármegye tisztikara állást foglalt a 11. év óta szolgáló kartárs mellett. A vármegye a képesítés megszerzésére a decemberi közgyűlésig halasztást adott s Csák Árpád a jogtudori oklevelet ezen határidőre be is mutatta. A vármegye régi tisztviselőjének önmaga ellen elkövetett mulasztását októberben nemcsak hogy megtorolni nem akarta, hanem érdekében a miniszterrel is szembe szállott. A kijelölő bizottság Dr. Csák Árpádot első helyen kandidálta.

Dr. Csák Árpád mindezek dacára 46 szavazattal megbukott.

Es ez a bukott ember ma már 42 éves, akinek új pályát törni rettenetesen nehéz; akinek január 1-én telt volna le a nyugdíjba számítható 10 évi szolgálata s így hat hét miatt nyugdíjától elesik és még hozzá nem tartozik a nobiles bene possessionati közé, hanem teljesen szegény ember.

Ilyen még Zalavármegyében nem történt.

Difficile est satyram non scribere.

Ezek után már szinte felesleges elmondani, hogy miért kellett Csák Árpádnak megbuknia. Aki a vármegyei életet ismeri, ugys eltalálja, hogy: a korteskedés buktatta meg, amely négy hónapon keresztül folyt száz féle alakban, szóban és írásban.

A korteskedés nem tiltott dolog, sőt hozzátartozik a választáshoz; kiegészítő része a vármegyei rendszernek. Kérni és rábeszélmi mindenkinek szabad, valamint a választóknak is szabadságukban áll igérni, feltételeken, vagy feltétel nélkül igérni; szavazni vagy nem szavazni. A legtöbb választó azonban beugrott. Az a hír terjedt el, hogy Csák Árpád a választásnál kombinációba sem jöhet, mert nem pályázik. Miután pedig dr. Skublics Ödön minden tekintetben kifogástalan ember, szívesen tettek feltétlen ígéretet. Hogy ki terjesztette a téves hírt, manap természetesen senki sem tudja.

A választók közül sokan fennen hangoztatták, hogy lelkiismeretfurdalással és meggyőződésük

ellenére szavaznak Csák ellen s hogy a szívekben többsége volt, bizonyítja az a lelkes éljen, amelyet az eredmény kihirdetése alkalmával — a bukott kapott.

Sokan szerették volna a titkos szavazást. De nem lehet. Nem engedi a törvény.

De hát politikai jogokra méltó az, aki titkosan másképp szavaz, mint nyíltan?

A választó közgyűlés mindig népes. Sok bizottsági tagot csak a választás izgat. Sokan vannak azonban azok is, akiket az sem érdekel. Így például a Nagykanizsán székelő körülbelül 80 b. tag közül talán fele sem látta december 14-éig a vármegye házát. Virilisták. Nem a közbizalom, nem a közügyek iránti érdeklődés, hanem a vagyon ad nekik helyet és szavazatot a vármegyén. Mit törődnek ők a vármegyével s a hazának száz bajával? Nagykanizsa külön tartomány, önálló életet el s nem sok érdeklődőséget vall a nemes vármegyével. Most az egyszer azonban berukkoltak ötvenöten. Nem a közérdek mián. Dehogy. Csak egy kis szívességet akartak tenni népszerű járásbírájuknak. Olyan urakat láthatott a nagyterem, akik még eddig nem vettek tudomást arról, hogy vármegyei közgyűlés is van a világon.

A szavazók fele mentegette magát. Igéretére hivatkozott az egyik. Megkértek, hát mit csináljak? kérdezte a másik. Nem vagyok független ember, mondta a harmadik. És furosa, éppen azok nem érezték magukat függetleneknek, akiket a sors bőven megáldott földi javakkal s akiket a legszabadabbaknak képzeltünk ezideig. Kereskedők, ügyvédek, orvosok!

Mit szóljanak akkor a tisztviselők, akik huszan leszavazták Csák Árpádra? Egy nagytekintélyű ur (aki a főispán ur bizalma folytán életfogytig tartó állást tölt be, tehát ki nem buktatható) a szavazók névsorából ki is akarta írni azoknak a tisztviselőknak a neveit, akik le mertek szavazni. Természetesen nem adták ki az adatokat. De nem tagadja egyik sem, hogy a méltányosság parancsszavának engedelmeskedett. Elkezdődhetik a proscriptió. Meg leket indítani ellenük a hadjáratot.

Önkénytelenül tör ki belőlem a keserűség, pedig nem akartam rekriminálni, csak a száraz tényeket megírni, nehogy bárki családi érdekek istapolásával vádolhasson. De azért nem furdal a lelkiismeret, hogy ezeket leírtam, mert — amint sok példa mutatja — az sem bűn, sőt jogeim is a közéletben.

Érdekes epizódja volt a közgyűlésnek az a jelenet, amely a karzat alatt játszódott le az eredmény kihirdetése alkalmával. Valaki azt állította, hogy Deák Ferenc képe megmozdult s area elhalványodott. Egy pap pedig szeretne volna a karzat alatt függő feszületet a kőfalra akasztani. Hadd lássák a megfeszített igazságot.

A tisztviselők elkeseredése könnyen érthető. Valamennyi félti a jövőjét; akinek pedig már alig van jövője, sajnálja a múltját. Ha az első év lejártával elküldték volna a keszthelyi szolgabíró, megérdemelte volna. De mikor a munkára legalkalmasabb évek a vármegye szolgálatában elmúltak s új pályára kell lépni, új ösvényt kell taposni a már élig meddig elfáradt embernek, ez gondolkodóba ejtheti mindazokat, akik a vármegye kenyerén élnek. Mindenkit földhöz vághat a véletlen, egy új áramlat, vagy talán az öreg vármegye ősz szelleme.

Csoda-e, ha éppen azok, akik az autonómia szolgálói, a centralizáció szolgálatába szegődnek s evvel nemcsak az önkormányzat eszméjének, hanem talán a nemzetnek is rossz szolgálatot tesznek

Sokan lesznek, akik nem találják helyén való, nak, hogy egy ilyen jelentéktelen eseményről ennyit írok. Egy ember elbukott, félre állt s az élet halad tovább. Nincs pótolhatatlan ember. Jön utána más, talán jobb; a vármegyének semmi kára.

De a vármegye tisztviselői kara már sokat vesztett: hitet, bizalmat, reményt és kapott helyette kétséget, aggodalmat.

Még csak azt írom ide, miképp nyilatkoztak Keszthelyen Dr. Csák Árpádról.

»Nem szólnánk bele a választásba, ha ez egyszerű személyi kérdés lenne. Most azonban a gondolkodókat az aggasztja, vajjon győz-e az igazság és kielégítik-e azt a nagy társadalmi érdeket, mely Csák Árpád itt maradásához fűződik.

Nem habozunk kijelenteni, hogy a közélet beteges jelenségének tartjuk már azt is, hogy egy tisztviselő ellen, ki 11 éve szolgálja odaadással, becsülettel, szakképzettséggel a vármegye ügyeit

aki 8 évi szolgabíráskodásának ideje alatt megnyerte a felsőbbség elismerését és az egész járás nagyfokú tiszteletét, az ellen az ember ellen jelöltet állítanak, azaz komolyabban kifejezve: a régi kipróbált tisztviselőt kenyerétől akarják megfosztani. Éppen oly alkalomból, mely egyedül azért következett be, mert Dr. Csák Árdád hivatali idején túl minden percét nem saját ügyeinek, hanem a közéletnek, városunk előrehaladásának és kulturális életének szentelte.

Az ilyen nemes önfeláldozás tüntetésig fokozódó elismerést, nem pedig ellenagítációt érdemel.

Dr. Csák Árpádra szüksége van a vármegyének, szüksége van különösen városunknak és kulturális életünknek. Azt a fenkölt missiót, melyet ő köztünk betölt, csak az ő rajongó lelkesedése tudná tovább folytatni. Nem szürke beamter ő, hanem páratlan tevékenységű közéletbeli ember, a ki a Balatoni Múzeum megalapításával és fejlesztésével nemcsak a városnak, hanem a megyének, hanem a Balaton egész vidékének oly szolgálatot tett, vele oly nagy érdemeket szerzett, a mely előtt szemet hunyni teljes lehetetlenség.

Multság emberhalállal.

Hány ember ölte már bele esztét, vagyont, becsületét a borba! Az emberiség legnagyobb esapása az alkohol, a mámor, a kiesapongás.

December hó 17-én egy szerencsétlen életével lakolt egy éjszakai lumpolásért.

Sohár Imre előbb baksai körjegyző, most alsó-lendvai aljegyző 16-án reggel Zalaegerszegrre jött egyik ismerősével. Sohárnak Baksán háza van, amelyben koresmát akart nyitani s a pénzügyigazgatóságához italmérsi engedélyért folyamodott. A pénzügyi hatóság a kérelmet elutasította és Sohár az elutasító határozatot meg akarta fellebbezni. Ezért jött be Egerszegrre.

A délután folyamán a két utitárs a „Korona” szállodában ivott este 6 óráig. Az esti vonattal haza akartak utazni. A szálloda kocsija elő is járt, hogy az utasokat a vasutra vigye, Sohár utitársa azonban annyira elázott, hogy inkább lefeküdt a szálló egyik szobájában.

Sohár Imre ivott tovább. A Koronából két itteni ismerősével a Kummer-féle kávéházba ment, amelynek egyik külön szobájában folyt tovább a multság s elfogyott nagy mennyiségű bor.

Sohár egyszerre csak eltűnt egy oldalajtón s többé nem tért vissza. Mulató társai nem tudták hova s merre ment; nem is kereshették.

Az elázott ember végigbotorkált a Zala utcán a kőhidig. A Hagymássy-féle ház mellett a hid karja s a ház kerítése között egy kis beszögellés van, amelyet alacsony téglafal választ el a gyalogjárótól. A sötétben botorkáló ember nem lévén ismerős a helyi viszonyokkal — neki ment a téglafalnak, megbotlott s lezuhant a három méter mély esaternába. Az árokban nem volt ugyan víz, csak piszkos hig iszap, de Sohár lebukása közben a fejét megütötte s eszméletlenül esett az iszapba arecal lefelé. Feje majdnem egészen belefuródott a sárba. Másnap reggel halva találták.

A halál közvetlen oka fulladás volt. Az eszméletlen ember nem tudta a fejét az iszapból kiemelni s megfulladt. De a fején akkora ütődés volt, hogy abba is feltétlenül belepusztult volna.

A szerencsétlen ember hulláját a városkapitány a kózkórházba szállíttatta s értesítette az elhalt családját, amelyet a rettenetes esapás váratlanul ért.

Ki van zárva, hogy Sohár Imre büntény áldozata legyen. Zsebében megtalálták a pénzt s minden jel azt bizonyítja, hogy Sohár úgy bukott le a esaternába, esés közben a kőfalhoz ütődött s eszméletlenül zuhant az iszapba.

Hírek.

Megyebizottsági tag választás. A esesztregi választás kerületben a megyebizottsági tag választására nézve a pótválasztás határnapját a decemberi törvényhatósági közgyűlés f. hó 28-ra tűzte ki. A választás elnökévé Sándor Jánost, helyettes elnöké pedig Oswald Józsefet választotta meg.

A zalaegerszegi esküdtbíróóság elnökei az 1904. évre. A győri kir. ítélőtábla elnöke az 1904-ik évre a zalaegerszegi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság elnökévé *Staniszlavszky Adolf* törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé dr. *Fritz József* törvényszéki bírót jelölte ki.

Házasság. Dr. Isoó Victor, Isoó Ferenc alsó-lendvai ügyvéd fia, e hó 28-án tartja esküvőjét Csikvándi Mariska urleánnyal Győrben. A jegyesek családjá az örömmünnepet a következő jelentéssel tudatta: Csikvándi Márton földbirtokos és neje Lerner Mariska, valamint Isoó Ferenc ügyvéd és neje Kiss Cornelia, örömmel tudatják leányuknak Csikvándi Mariskának, illetve fiuknak dr. Isoó Victornak, f. hó 28-án déli 12 órakor a győri székesegyházban tartandó házassági egybekelését.

Mezőgazdasági bizottsági tag választása. A sümegi szolgabíróósági járásban az eltávozás következtében megüresedett egy bizottsági tagsági helyre a vármegye december havi törvényhatósági közgyűlése *Hayden Sándor* bizottsági tagot választotta meg.

Halálozások. Baka Boldizsár baksai földbirtokos, ügyvéd, a megyei törvényhatósági bizottság tagja meghalt Baksán 60 éves korában. Az életerős férfi halála váratlanul jött s általános részvételt keltett. — Krausz Lipót megyei törvényhatósági bizottsági tag, Nagykanizsa város képviselőtestületének tagja meghalt Nagykanizsán 49 éves korában.

Gyászhir. Lapunk zártakor vesszük a szomorú hírt, hogy ifj. Preszler Gyula esztergomi takarékpénztári könyvelő, Preszler Gyula zalaegerszegi tekintélyes iparos fia f. hó 19-én meghalt. Az elhunyt fiatal ember 20-éves volt, a kit igazán váratlanul ragadt el közülünk a halál. Az egész város részvéte fordul a gyászoló család felé.

Rákóczi ünnepély. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola Kisfaludy köre f. hó 20-án d. u. 2 órakor Rákóczi-ünnepélyt tart az intézet emeleti nagytermében a következő műsorral: 1. „Hymnus”. Éneklé az ifjúsági énekkar Kaufman M. úr vezetésével. 2. „Megnyitó”. Mondja Csizsár Antal f. o. t. 3. „Rákóczi”. (Petőfítől); szavalja Czippott Árpád k. o. t. 4. „Kurucz nóták”. Előadja az énekkar. 5. „II. Rákóczi F.” Felolvassa Kákósy Jenő f. o. t. 6. „Magyar népdalok”. Előadja az ifjúsági zenekar Stolpa K. f. o. t. vezetésével. 7. „Rákóczi sirja.” (Szabolcska M.) Szavalja Fangler Ferenc f. o. t. 8. „Szózat”. Éneklé az énekkar. 9. „Rákóczi induló.” Előadja az ifjúsági zenekar.

Könyvelői kinevezés. A zalaegerszegi takarékpénztár részvény társaság igazgatósága *Neumann Albert* eddigi segédkönyvelőjét az intézet könyvelőjévé nevezte ki.

A sümegi vöröskereszt egylet választmánya Darnay Kejetánné elnök elnöklété alatt tartott ülést, amelyen tudomásul vették, hogy az Országos Vöröskereszt egylet igazgatósága elfogadta az évi jelentést és pénztári számadást s az egylet ügybuzgó működéséért köszönetét és elismerését fejezte ki. A választmány a nyár folyamán 30 beteget és szegényt gyámolított; a kötőkör pörsolyében egybegyűlt 83 K 47 ft 120 koronára egészítik ki az egylet pénztárából s ebből szegény iskolás gyermekek részére lábbelit vesznek. A választmány számvizsgálókul Vendel Jánosné és Mojzer Mariskát kérte fel.

Sümeg képviselőtestülete Pozsonyi József bíró elnöklésével tartott ülésén a telepedési díjak emelése tárgyában beadott indítványt a napirendről levették. A Zsób Péter-féle alapot, melyet a karmaesi iskola javára kezelt a község, a képviselőtestület kiadja a karmaesiaknak. — A tenyész állatok eladásával és újak beszerzésével a közgyűlés megbizta az előjáróságot. — A városi erdőőr fizetését 600 koronára emelték.

Jubiláris ünnepély. A zalaegerszegi iparos ifjúság önképző egylete 1903. évi december hó 26-án ünnepi fennállásának 20-ik évfordulóját. Az ünnepség d. u. 5 órakor lesz az ipartestület házában nagytermében. Este 8 órakor a „Korona” szállodában a tagok társasvacsorára gyűlnek össze. Egy teríték 1 K 60 f. Elfizetni lehet Balaton Sándor egyleti t. elnöknel. Vendégeket az ünnepélyre s a társasvacsorára szívesen látanak. Az ünnepély műsora: 1. „Hymnus” éneklé a község. 2. „Elnöki megnyitó”. 3. „Az egylet 20. éves fennállásának méltatása”. 4. „Működvelő” Prolog, (Makai Emiltől), szavalja Ükös

Bálint. 5. „Az első szerelmes levél” Monolog, (Thewrewk Árpádtól), előadja Lendvay Lujza. 6. „Mi a haza” (Ábrányi Emiltől) szavalja Miszory Béla. 7. „Aki mer az nyer” Párjelenet, (Murai Károlytól) előadják Viola Terus és Tislér József. 8. Részlet Petőfi „Apostol” c. költeményéből; szavalja Stern Pál. 9. „Férj vadász” Monolog; (Fehér Árpádtól) előadja Pausa Mariska k. a. 10. „Rabasszony” (Kiss Józseftől) szavalja Lendl Gyula. 11. „Elnöki zárszó”. 12. „Szózat” éneklé a község.

Adományok. A zalaegerszegi karácsonyfa egyletnek dr. István Vilmos szombathelyi megyés püspök 50 K-át, özv. Mangin Károlyné és Krosetz János 10—10 K-át, özv. Rotter Jánosné 4 K-át és egy névtelen jöltevé 2 K-át adományoztak. Az adakozóknak köszönetét fejezi ki az elnökség.

Kosárfonó tanfolyam befejeződött. A készített tárgyakból ma az elemi iskolában 10—12 óráig kiállítás rendeznek.

A zalaegerszegi kereskedelmi és társaskörök egyesülése. Többször megirtuk, hogy Zalaegerszegen soknak tartunk három kaszinót, vagy kört. Elég nekünk egy kaszinó és egy polgári kör. A társaskör belátva azt, hogy ha fennmaradását biztosíthatná is, fejlődéséről alig lenne szó, mert két polgári körnek nincs kellő talaja és erőforrása. Ezért kifejezett szándéka, hogy egyesüljön a kereskedelmi körrel, amely valószínűleg készséggel csatlakozik az eszméhez. Ezzel talán meg lehet vetni egy erősebb polgári kör alapjait. Az egyesülést Várhidy Lajos polgármester igyekszik valósítani, hogy város a polgári elemi lehetőleg tömrtse. A kereskedelmi kör az egyesülés kimondása s az alapszabályok módosítása végett december 22-én este 8 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

A baki körjegyző királysértési pere. Kumper Márton baki körjegyzőt valaki, hallomás szerint egy régi haragosa, feljelentette, hogy a király ellen sértő kifejezéseket használt. Kumpert perbe is fogták s ügyében december 17-én volt a fő tárgyalás a győri kir. törvényszéknél. Kumper Márton körjegyzőt a bíróság a vád alól felmentette.

Multság. A zalaegerszegi ipartestület és az iparos ifjak önképző köre téli multságát együttesen fogja 1904 február 6-án a Korona szálló nagytermében megtartani.

A zalaegerszegi kereskedő ifjak multsága. A kereskedő ifjak önképző egylete minden évben rendez egy nagyszabású multságot, amelyet hangversenyyel vagy felolvasással tesz vonzóvá. A program megállapításában annyi léleményességet tanúsított a rendezőség, hogy az mindig meglepetés számba ment s általános érdeklődést keltett. Művészek és írók léptek már a város közönsége elé az agilis egylet hangversenyein s a műsor mindig új, mindig érdekes volt. Az idén közéletünk egy illusztris alakját, kitűnő szónokát s jeles tollu íróját: Hock Jánost nyerte meg a rendező bizottság. Január 6-ikán lesz az estély, amelyen Hock János szabad előadást tart. Biztosra vesszük a fényes sikert. Hock János egyénisége, szónoki képessége, nagy tudása, kedves modora a közönséget mindenütt meghódította. Nemrég vármegyénkben, Nagykanizsán olvasott fel s a közönség elismerésének zajos ovációkban adott kifejezést. Hozza Isten hozzánk a jeles embert, akit szívesen várunk s szívesen látunk.

Hihetetlen. Örvényes község sváb telepítvény. A lakosság azonban teljesen jól beszél a magyar nyelvet, szokásaiban is magyarrá változott s hazafias gondolkodású. Ezért hihetetlennek hangzik az a hír, amelyet kaptunk. Récesei Ferenc aszófői plebános az örvényesi templomban rendszeren magyar prédikációt szokott tartani, hogy a népet evel is a magyar nyelvre szoktassa. A hívek szívesen hallgatták a szónoklatokat s eszük ágában sem volt, hogy az Isten igéjének magyarul való hirdetése ellen kifogást tegyenek. Ugy látszik azonban, hogy valami lelkiismeretlen igazgató férközött Örvényesre s igazgatásnak tulajdonítandó az, hogy a plebánosnak levélben tudtára adták, miszerint nem küldenek érte kocsit, mert magyarul prédikál. A jó svábok még azt is megirták, hogy nem adnak senmit a püspök utasítására. Az a legszebb a dologban, hogy az a néhány sváb tiszta magyarság közé van élve s még itt is megméri kockázatni ezt a tüntetést.

Eladott vármegyei ház. A zalaegerszegi járási főszolgabírói hivatal befogadására szolgáló, a „Zala“-utcában levő vármegyei házat a beadott utóajánlat folytán második árverésen 6.872 K vételáron eladták s az eladást a decemberi törvényhatósági közgyűlés jóváhagyta.

Elmeosztály Zalaegerszegen. Még a múlt év decemberi közgyűlésén elhatározta a vármegye törvényhatósága, hogy a zalaegerszegi közkórházat elmebeteg befogadására szolgáló elmeosztályt kibővíti s e célra a költségek egy részét kijelente, a hiányzó összegnek pedig törlesztéses köleséssel való fedezését elhatározta. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta, valamint a hiányzó 52.000 K összegnek törlesztéses köleséssel utján való felvételét azzal, hogy a törlesztő részletek az ebadóból e célra átengedett összegből nyerne fedezetet. A vármegye törvényhatósága a belügyminiszter leiratát decemberi közgyűlésén tudomásul vette és megbízta a vármegye alispánját, hogy a köleséssel a magyar jelzálog hitelbanknál 15 évi törlesztésre vegye fel. Ilyképp misem állja útját, hogy az elmeosztály befogadására szükséges épület építését már a jövő tavasszal megkezdhesse.

A tisztviselők fizetési pótlékai. A tisztviselők fizetésének rendezése régóta vajdó kérdés. Egy ízben már majdnem megszületett, de a mamáját agyonobstruálták, s vele együtt kimult a magzat is. A kormány tehát eddig is, míg új törvényt alkothat a majdan végleg pacifikálendő ház, a jogos remények fejében csinált adósságok törlesztésére a költségvetésbe felvett 16 millió koronát, vagy legalább is ennek jó részét pótlék címén fel fogja osztani az állami tisztviselők között. A közigazgatási tisztviselők adósságainak törlesztéséről csak a jövő évben történik gondoskodás. — Ma már azt is tudjuk, hogy a 16 millió minő kules szerint lesz felosztva. A keretek ugyanazok maradnak, amelyeket a törvényjavaslat felállított.

Furfangos tolvajok. Két sógor, akik disznót nem hizlaltak, de disznót ölni mégis akartak, egy sötét éjszakán két kövér kocát csaltak ki más gazda hidasából. Az egyiket szerencsésen feltették a kocsira, a másik azonban elkezdett visítani, amire a gazda gyufát gyújtogatott a szobában, hogy kinézzen az udvarra. A tolvajok azonban nem jöttek zavarba. Az egyik beözöngött a gazdához, hogy segítsen feltenni a kocsiról megszökött disznót. A kocsit az ut közepén állott, egy disznó már ott rőfögött a kasban, Bognár János tehát segített megfogni a megszökött állatot. Még elkérdezte azt is, hogy hová igyekeznek. A két ember azt mondta rá, hogy Kanizsára mennek hetivásárra, azután megköszönték a szivességet s elhajtottak, Bognár János pedig nyugodtan lefeküdt. Másnap ütötte a fejét: saját disznóját pakolta fel a szekérre.

Régi sírok. Gyarmathy József aszófi gazda szőlőjében forgatás közben néhány kősírra akadtak. A sírokban a csontvázak teljes épségben megmaradtak ugyan, de a sírok kétségtelenül nagyon régi eredetűek.

Új évi borralaló. Az új esztendei borralalót szentesítette a szokás. Vendéglő, kávéház, az iparosok egy része már beleszámítja a szegődésbe az új esztendei borralalót; sőt az állam is szentesíti a szokást az által, hogy egyes alkalmazzottainak megengedi az újévi ajándék elfogadását. Alig van olyan intézmény, amelynek szolgálói, ámbár a közönség szolgálatukat busásan megfizeti, borralaló szedő körutat ne rendezzenek. A szokásos borralaló adó ellen nem is rugdalódzunk. De már a felpántlikázott ostoru kocsisok hétesillagos törkölygözelehelletű felköszöntőit, valamint a foglalkozás nélküli alakok jókívánatait a közönség szívesen nélkülözi. Ezeknek inváziójára jó levele felhívjuk a rendőrség figyelmét, amelynek feladata az is, hogy a folyton fokozódó borralaló epidémiát lehetőleg korlátozza s a közönséget a zaklatástól megvédelmezze.

A nyomorék. Szánalom volt ránézni. Az egyik lába mankóra támaszkodott s vastagon rongyokba volt takarva; keze fel volt kötve, a fején rettenetes piszkos kendő, amelyen vérnyomok látszóttak; fél szeme hiányzott s reszketett az egész teste, mint a nyárfalevél. Ez a szerencsétlen nyomorék mit tehetett volna mást: koldult. Ki ne könyörült volna meg az összetört alakon? De a nyomorék lopott is, ha szerét tekette. Egy sült tököt tettek ki a pitvarba hülni

s a koldus rongyos szüre alá dugta a forró sültet és megszökött vele. Észrevették s két legény utána eredt. A nyomorék pedig a vállára vetette a mankót és elfutott Bessenyő felé. A két egészséges ember nem tudta utolérni, de nem is lett volna bátorságos megközelíteni, mert mankójával megfenyegette a bátor legényeket.

Adomány a balatonfüredi Erzsébet szeretetház javára. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én tartott rendes közgyűlésén a balatonfüredi Erzsébet szeretetház javára az 1904-ik évről hatszáz korona segélyt szavazott meg.

A cselédek lakása. Mi is többször irtunk már arról, hogy a gazdasági cselédek sok helyen egészségtelen, piszkos, nedves odokban laknak s úgy össze vannak zsufolva, hogy egészségük és gyermekeik erkölcsi mindig veszélynek vannak kitéve. Bizonyos, hogy ezeken az állapotokon segíteni kell. Ugy látszik azonban, hogy a humanisztikus eszmék terjedése s a társadalmi akció semmit sem érnek. Ha nem akarjuk megvárni, míg a régi viskók összedőlnek, a hatóságoknak kell beavatkozniuk a dologba. Szomszédunkbar, Vasvármegyében tervbe is vették, hogy szabályrendelettel oldják meg a kérdést. A vármegye alispánja közegészségügyi, közkereseti, valamint emberbaráti szempontból megyei szabályrendelettel óhajtana az ügyet rendezni és evégből tervezet készítésére a gazdasági együletet kérte fel. Az egyesület a kérdés nagy szociális jelentőségét ismerte s a tervezetet el is készítette. E szerint olyan gazdaságokban, ahol külső gazdasági cselédek alkalmaztatnak és a külső, éves gazdasági cselédek a gazda vagy haszonbérlet által láttatnak el, a gazda vagy haszonbérlet az éves nő vagy családos cselédek részére egészséges, száraz, elég tágas lakást tartozik adni olyformán, hogy minden családnak egy szobája legyen. A szabályzat a hatóságnak azt a preventív intézkedést tartaná fenn, hogy bizonyos idő múlva a nem megfelelő cselédlakásokat kiüríttethetné.

Ki akar egyéves önkéntes lenni. Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbenhagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta sikeresen működik az országszerte kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau Albert-féle, miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, melyben mindazon ifjak, kik a megkívánt iskolákat nem végezték, előkészültségükre, foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. A ki 1883-ban született, már elkésett. Születési év közlendő. Prospectust bárkinek készséggel küld Lichtblau Albert intézeti igazgató Debrecenben.

Lőtenyésztési szabályrendelet. A vármegye törvényhatósága előző egyik közgyűlésén a lőtenyésztési szabályrendeletet a hidegvérű lovak tenyészthetése ügyében módosította s megerősítés végett a földmivelésügyi miniszteriumhoz felterjesztette. A szabályrendeletet a miniszterium megerősítés nélkül azzal küldötte vissza, hogy a fenforogni ügyben végérvényesen akkor fog határozni, ha az országos tenyészkerületek megállapítottak.

Husz koronán aluli számlák bélyegmentessége. A kereskedői és iparos köröknek régi kívánságuk, hogy a husz korona értékű aluli árukról szóló számlákat bélyegmentesen állíthassák ki. Ez a kívánság jogos és méltányos és megvalósítása az államkincstárnak sem okozna számbavehető kárt. Az ilyen számlákat ugyanis legtöbbször készpénzfizetés esetében a bevásárló megbízott, eseléd stb. ellenőrzése céljából állítják ki. Már pedig kétségtelen, hogy a számlabélyegnek csak akkor van értelme, ha a számla hitelre való vásárlás esetén a később megfizetett összeg nyugtatványozására szolgál. De készpénzfizetés esetén, midőn nyugtatványra szükség nincs, bélyegről nem lehet szó. Méltányos tehát, hogy az ily alkalmakból kiállított számlák, melyek természetüknél fogva husz koronánál magasabb összegről alig szólhatnak, a felbélyegzés kötelezettsége alól felmentessenek, annál inkább mert — mint a „Magyar Kereskedők Lapja“ írja — az államkincstár sem károsodnék, hiszen minden szigorú ellenőrzés dacára a bélyegkötelezettséget ma is kijátszák. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara is irt a napokban a kereskedelmi miniszterhez, hogy a számlák bélyegmentességét husz koronáig elrendelje.

Legújabb Rohits-Sauerbrunnból. Rohits-Sauerbrunnban felépítendő hydro-electro-mechano-therapiai gyógyintézet ügyében az építőbizottság már összeült. A terveket a kiváló hydropathikus Mathes dr. tanár jóknak találta, melyek a legdivatosabb követelményeknek is megfelelnek. Az intézet nagyszerű stílusban a legelegánsabban és a hydro-electro-mechano-therapia összes újításaival lesz berendezve. Két nagy gyógykezelési terem létesíttetik, hidegvízprocedurának, villanyos fényfürdőknek, inhalatorium, pneumatikai kamrák részére stb. s egy terem svéd massage, Zander-féle gyógygymnasztika, lég- és napfürdőknek. Az intézet szakavatott orvosi felügyelet alatt fog állni és naponta 400 procedurára lesz berendezve. A mult nyolcvanas években Rumpf János geológus tanulmánya alapján a rohitsi savanyuvíznek egy újabb töltő tárnája oly módon lett elkészítve, hogy a savanyuvizek a kuttárnákból szénsav veszteség nélkül, tehát eredeti üvegekbe tölthetők. A töltő módszerrel ezen kitűnő újítás a további kezelést az üvegek elszállítására is nagyon egyszerűsíti és megkönnyebbíti. A rohitsi h. é. vasut üzemmegnyitása előtt a stájerországi orsz. választmány azon iparkodik, hogy a kutuzlet centralizációjának eszméjét valósítsa meg, úgy hogy az összes ezen célra szolgáló helyiségeket a töltő-tárna körül csoportosítják és az ehhez szükséges helyet a régi 1820. év óta álló zenekarház lebontása által nyerik. Az új építendő telep uszályvágánnyal lesz a h. é. vasutal összekapcsolva és minden lehető újítással felszerelve, mint gyógyvíz töltő és szállítási minta berendezés fog kitűnni. Az üzemmegnyitás minden valószínűség szerint 1904. májusban lesz.

Állami facsemeték adományozása. Az állam által fentartott erdei facsemetekertekből az 1904. évi tavaszi és őszi erdőfelfestésekhez szükséges esemetekészletek a földmivelésügyi miniszter által rendelkezésre bocsátatnak. Az illető igényjogosultak ez iránti kérvényüket az erdőgondnokságok útján kötelesek benyújtani; a részletes feltételek ott meg is tudhatók.

Elvi határozat. A vadászebekre is áll az az általános szabály, hogy gazdáik kötelesek azokra akként felügyelni, vagy felügyeltetni, hogy idegen vadászterületeken magukban ne kóboroljanak s a vadászatra jogosultnak saját vadászterületén talált idegen vadászebeket csak akkor nem szabad lelőni, ha azok gazdáikkal, illetve azok környezetében vannak, a kiknek gondozása és felügyelete alatt állanak, vagy azoktól vadászat közben távoznak el és mennek át idegen vadászterületre.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenő József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említsére méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet.

Gazdátlan nyeremények. A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jásziv sorsjegyeknél 16600 db. olyan nyeremény van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy a sorsjegyük ki van már huzva. Így van ez a többi sorsjegynél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni hogy sok millióra menő vagyonszűrt el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem jártnak megbízható sorsolási lapot. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, erra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap“, a melynek sorsolási mellékletét, a Pénzügyi Utmutatót, a m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközönyt, a m. kir. belügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal idgyen megkapják a „Pénzügyi és tőzsdei Évkönyvet“, a mely sok hasznos tunivalón kívül tartalmazza a kezdetől fogva az 1903 év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van e sorsjegye huzva, vagy nincs. A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 K, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi ut 44. szám.

Életveszélyes tolongás. Az ügyvédjelöltek és joggyakorlók javára rendezett sorsjáték kirakata előtt, — Sopronyi-féle dohánytözsde, Kerepesi-út 1. sz. a. ezer és ezer ember áll és nem talál megfelelő szavakat a kiállított nyeremények nagyszerűségének ecsetelésére. Itt gyémántok, rubinok, gyöngyök vakítják az ember szemét, melyek minden hölgynek szívét, ha még oly előkelő is gyors abban dobogtatják. A tolongás oly nagy, hogy a forgalom teljesen szünetel, és a rendőrségnek kellett közbelépni, mert a tolongás életveszélyessé válhatott volna. És ez nem is esoda, ha meggondoljuk, hogy mindezen nagyszerű nyereményeket, köztük a 10.000 koronás főnyereményt, e sorsjáték összesen 1273 nyereményt tartalmaz, csekély 1 koronáért lehet nyerni és pedig már december 21-én, a húzás napján.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 360 db sertést, eladtak belőlük 117 dbot. Szarvasmarhákból felhajtottak 145 dbot s eladtak belőlük 43 darabot.

Elvi határozat. A volt földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter 46.188/1884. számú rendeletének 2. §-a értelmében az építő és kőmives mestereknek joguk van az általuk elvállalt és épített új épületeknél szakbeli iparos közbejötté nélkül minden munkát elvállalni és teljesíteni, tehát a eserepes, asztalos, lakatos és bádogos munkákat is. Azonban új épület vállalása és felépítése nélkül, esetleg javítási s tatarozási munkálatoknál külön szakbeli, például eserepes munkát elvállalni és teljesíteni az erre jogosító iparigazolvány hiányában tilos.

Eladó termények. A keszthelyi m. kir. gazdasági intézetné 1120 m/m. őszi buza, 30 m/m. Hanna árpa, 70 m/m. Perles árpa, 50 m/m. esinquantinó tengeri, 150 m/m. magyar kines burgonya, 1 m/m. szöszös bükköny, 3 m/m. muharmag, 3 m/m. répamag eladó.

Irodalom.

Kincses Kalendárium

az 1904-dik esztendőre.

Nyole esztendeje már, hogy ilyenkor, a tél küszöbén megjelenik a legjobb és legértelmesebb magyar naptár, a minden más társától minden ízében különböző Kincses Kalendárium. Naptári része a jövőé, irodalmi és művészeti része a jelené, s hogy a multakról se felejtkeznek meg, hí krónikája a mult esztendő minden jelentős eseményének is.

Ez az egyetlen kalendárium, a melyben minden naptári adat megvan, tudományos alapossággal és oly egyszerűséggel, hogy nemcsak az akadémikus, hanem mindenki el tud igazodni rajta. A kronológia ismeretére a Kincses Kalendárium neveli a magyar közönséget, sőt a osillagászat elemeinek és érdekességeinek ismeretére is, mikor írásban és képben magyarázza, hogy az új esztendő minden szakában mi mindent lehet látni a csillagos égbolton.

A Kincses Kalendárium-nak ambíciója az, hogy rendes pénzkezeléshez szoktassa olvasóit; az esztendő minden napjára bőséges rovatot szab, hogy abba bevételeinket és kiadásainkat följegyezzük. Kétségbenvonhatatlan valóság, hogy a ki rendszeren és pontosan napról napra följegyezi jövedelmét és kiadását: rövid idő alatt helyre tudja állítani az egyensúlyt a bevételek és kiadások között, még ha igen szerény is a jövedelme. A Kincses Kalendárium barátai között igen sokan vannak, a kik ezt maguk is tapasztalták. Az a százhetvenhat oldal tehát, a mely e célra van szentelve, nagyon érdekes része a Kincses Kalendárium-nak.

A kalendárium irodalmi része kétszáz oldalra terjed. A mult esztendő krónikája, bár minden eseménynek csak két-három sor jutott, huszonnégy oldalra terjed. E cikkely keretében látjuk a mult év huszonöt legnevezetesebb halottjának areképét. Az ismeretterjesztő rész egy nagy tanulmánnyal kezdeddik, mely a légköri tüeményeket magyarázza meg és sok érdekes dolgot beszél el arról, hogy mi minden történik a lég nagy oecánjában; a cikkelyt husz kép magyarázza. Kedves olvasmány a magyar művelődés történetének vázlata is, a honfoglalástól kezdve Mátyás király haláláig; régi kulturánknak emlékeit huszonhat képen is megosodálhatjuk. Igen

terjedelmes tanulmány ismerteti meg volünk az európai államok szervezetét, alkotmányát és mai politikai állapotát, sok új dolgot közölve még azzal is, a kinek mestersége a politika. A világtörténelmi ismeretek terjesztését szolgálja Oroszország történetének ismertetése, ötven orosz fejedelemnek és cárnak a történetével. A vallási problémák kedvelői a pogány vallások történetét olvashatják s megbámulhatják a világ nagy pogány templomainak képeit.

A világirodalom történetéből a leghiresebb prózairókat ismerteti az új Kincses Kalendárium, Ezópustól kezdve egész Kipling Rudyardig. A geográfiai részben Amerika, Afrika és Ausztrália 21 fővárosáról közöl tanulmányt és képet, s apróbb cikkelyeket Ázsia Afrika felfedezőiről, a földkörüli utazásról és a világ száz legnagyobb városáról. A művészetek történetéből az antik Hermes és Dioniosz szobrokat és a diadalívket ismerteti az új kalendárium, 28 képpel. A nemzetközi kereskedelmi szerződésekről szóló cikkely, mely a jövő esztendőben különösen aktuális lesz, a politikát szolgálja.

Egy igen ügyes kis cikkely a fizika egész rendszerét megismerteti olvasóival a legelemibb dolgoktól kezdve az elektromosság gyakorlati alkalmazásáig; ezt a tanulmányt 31 kép illusztrálja. Egy nagy cikkely az összes Balaton parti fürdő és nyaralóhelyeket ismerteti, a Balaton térképével és huszonkét nyaralóhely tájképével. E cikkelynek az a célja, hogy őszintén tájékoztasson mindenkit, a ki még nem ismeri a Balatont és ott szándékozik nyaralni. A magyar rovásírást, melyről oly nagy irodalmi vita folyt a mult évben, 21 képpel ismerteti a Kincses Kalendárium, összefoglalva az érdekes vita egész anyagát és eredményét. Egy gazdasági cikkely a juhtenyésztést ismerteti, harmincegy képpel. A sportrovat, mely az idén az ifjúsági játékoknak van szentelve, öt új játékot ismertet. Ezekon kívül még számos kisebb-nagyobb cikkely van a Kincses Kalendáriumban; a gyógyító növényekről szóló tanulmány harminenyole medicinális növényt ismertet rajban és írásban. A gyűrűről és a pipáról egy-egy kis kulturtörténelmi tanulmány szól, szintén egész sereg képpel.

Az új Kincses Kalendárium-ban harminenyole nagy tanulmány és egész sereg apró cikkely van, összesen hatszázhatvan képpel. Az erős, kemény táblába kötött 1904-ik évi Kincses Kalendárium-nak hat korona az ára.

A tisztviselők fizetésének fölemelése mellett a sajtó oly erős közvéleményt teremtett, amely lyel számolnia kell a kormánynak. Ha a javaslat tényleg törvényé válik, az állami tisztviselői kar ezt elsősorban a sajtónak, kiváltképpen pedig az Egyetértés (Főszerkesztő: Fenyő Sándor, főszerkesztők: Kossuth Ferenc és Eötvös Károly) megalkuvást nem ismerő agitációjának tudhatja be érdemül, a mely lap 37 év óta folytatja küzdelmét a magyarság terjedéséért, a nemzet függetlenségéért, és vagyonosodásáért és az ezt elősegítő tényezők: a tisztviselők helyzetének megjavulásáért. Az Egyetértés e küzdelmében annak a fölismerése vezette, hogy amely nemzetnek koldus kenyéren élnek a tisztviselői, annak boldogulása biztosítottak nem tekinthető, annak előhaladását, fejlődését akadályok egymásba fonódó lánczemei nyögözik. Az Egyetértésnek e nézetében mi is osztozunk és mi is részt veszünk abban a közdelmében, melyet a tisztviselők fizetésemeléséért folytat. Nem mulaszthatjuk el azonban kijelenteni, hogy ha a fizetésemelés meglesz, a tisztviselők ne feledjék el, hogy olyan független, szókimondó és hatásos vezérre, mint az Egyetértés, az ő érdekei megóvására jövőben is nagy szükségük lesz, méltó dolog tehát, ha e lapot a magukénak tekintik és arra tömegesen előfizetnek. Kedvezményt kapnak az előfizetési árból, negyedévre 9 forint 50 krajcár, egy hónapra 1 forint 20 krajcárért rendelhetik meg. Minden előfizető, az is aki most lép be, díjtalanul kapja meg az Egyetértés pompás ujévi ajándékát a melynek bolti ára 3 K. Előfizetni lehet az »Egyetértés« kiadóhivatalánál Budapest, Vármegye-utca 11.

Érdekes Könyvtár című új könyvalaku szép-irodalmi folyóirat első (karácsonyi) száma díszes kiállításban, tetszetős alakban, szokatlanul kiváló tartalommal jelent meg. Tartalma közül kiemelendők Mikszáth Kálmán, a kitűnő elbeszélőnek »Batyus zsidó lánya« és »Pletyka« című érdekes novellái. Ezenkívül gazdag rejtvénypályázati rovat,

ismeretterjesztő apróságok stb. teszik a 64 oldalra terjedő füzet tartalmát. A lap előfizetési ára negyedévre 1 K, mely összeg az »Érdekes Könyvtár« kiadóhivatalába (VIII., József-körút 65.) küldendő.

350 szám. A »Magyar Könyvtár« ez év októberéig megjelent 350 számának teljes jegyzékét adta ki a kiadó cég, a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) udv. könyvkereskedés. A népszerű vállalat jegyzéke, amelyet a cég kívánatra készséggel ingyen megküld bárkinek, több részből áll. A számok szerinti jegyzékben minden füzet rövid jellemzését tartalmazza tájékoztul. A számok szerinti jegyzék a verses műveket, az elbeszélő műveket, a színműveket és az ismeretterjesztő műveket közli csoportosítva a szerzők abcés rendjében. Végül felsorolja a Magyar Könyvtár kötött kiadásait is. Csak ebből a teljes jegyzékből tűnik ki, mily tartalmas már is a Magyar Könyvtár s hány becses, de eddig drága munkát tett olvasó kiadásban népszerűvé. Arany János, Jókai, Mikszáth, Herczeg Ferenc, Bródy Sándor, Ambrus Zoltán nevét emeljük csak ki a magyar irodalom kiválóságai közül, akik mind szerepelnek egy vagy több munkával a Magyar Könyvtár füzeiben. A külföld nagy írói közül egész sereget először mutatott be a Magyar Könyvtár a magyar közönségnek. Gorkij, H. G. Wells, Kipling nevét említjük csak.

A Magyar Könyvtár novemberi sorozata folytatja e kitűnő vállalat új Molière-jét, melyből ezuttal a nagy vigjátékíró egyik legmulatságosabb darabját: »A képzelte beteg«-et kapjuk. (356—7. sz.) Poquelein mester a remekét, mely nálunk is egyike az ő legsűrűbben előadott műveinek, Várad Antal fordította le pompás zamatossággal és a verses helyeken a nála megszokott bravúrral. — A 358. sz. egy nálunk még eddig alig ismert újabb francia elbeszélőt mutat be: Edmond »Harancour«-t, aki a legérdekesebb mese-szöveget a legfinomabb lélektani rajzzal tudja egyesíteni. A füzetben foglalt elbeszélések elseje, a »Léghajón« című, egyike a modern francia irodalom legszenzációsabb novelláinak. — Ezuttal a magyar irodalom is fordítással van képviselve: a szerkesztőségnek ugyanis az a kitűnő ötlete támadt, hogy lefordíttassa II. Rákóczi Ferenc autobiografikus »Vallomásait« latinból. E vallomások, melyeket 1876-ban adott ki az Akadémia, Kajlós Imre ez átültetésében bizonyára egyik legértékesebb művét fogják tenni a M. K.-nak. A most megjelent füzet az autobiografiának 1703-ig terjedő szakaszát tartalmazza, tehát Rákóczi gyermek- és ifjúkorát. — A »M. K.« egy-egy száma 30 f; kapható minden könyvkereskedésben. Teljes jegyzékkel az eddig megjelent számokról készséggel szolgál a kiadó cég; Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) Budapest, Aradssy-út 21.

A »Zenélő Magyarország« zenemű-folyóirat 1903. évi X-ik évfolyamának ez évi 24-ik utolsó füzet most jelent meg nagyon értékes tartalommal. Tartalmazza a füzet: 1. Gerber Jenő »Megint ősz van«. 2. Gerber Jenő »Ejféli után hajnalba« magyar dalokat. 3. Uhl Márton »Légy áldott, mert egykor szerettél« műdalt. 4. Souse Fülöp »A gyapju király — King Corton« marsot. »A legértékesebb karácsonyi ajándék!« Most jelent meg a »Zenélő Magyarország« zenemű-folyóirat X-ik évfolyama — 1903. év számai egybefülvé két ujnyi vastag kötet 250. zeneoldalon tartalmazza az idén zeneújdonosságok legjavát összegyűjtve a magyar dal, népdal, műdal, vígadalok, kuplék, operák, tánc és szalonzene népszerű újdonosságait a legnevesebb hazai és külföldi zeneszerzők műveiből, zongorára, énekre és hegedűre. Ára füze 12 K; dús aranyozású díszkötésben 15 K. Minden zongorázónak felette értékes gyűjtemény. Megrendelhető kizárólag a »Zenélő Magyarország« Klóknér Ede zenemű-kiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 22/24.

Piaczi áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonkint

		Kor.-tól	Kor.-ig
búza	minőség szerint . . .	7.10	7.20
rozsa	» » . . .	5.60	5.80
árpa	» » . . .	5.50	5.80
zab	» » . . .	5.20	5.30
fehérbab	» » . . .	8.20	9.20
tarkabab	» » . . .	6.50	—
tengeri	» » . . .	5.—	5.60
lóher	» » . . .	45.—	50.—

Nyilt-tér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Személyesen nem tehetvén, ezen az uton vagyok kénytelen hálás köszönetemet nyilvánítani annak a 107 mélyen tisztelt törvényhatósági bizottsági tag urnak, akik a f. évi december 14-iki vármegyei rendes közgyűlés alkalmával, közel 12 évi vármegyei szolgálatom után, bizalmukkal továbbra is megajándékozva, becses szavazatukkal szolgabíróvá leendő megválasztatásomat előmozdítani törekedtek.

Igazságos ügyem elbukott s a jól megérdemelt kenyér helyett: egy üres tarisznyát s egy vándorbotot kaptam jutalmul!

Most, midőn a létért való küzdelmet megkezdem s a kezembe nyomott vándorbottal a bizonytalan jövő felé utrakelek, azzal a szent fogadással veszek önöktől, jóakaróimtól, jóbarátaitóltól, volt tisztársaitóltól és forrón szeretett szülőföldemtől bucsút, hogy Istentől kapott szerény tehetségemet a jövődöben is — a létfontartás nehéz küzdelmei közepett is — szeretett vármegyém szellemi és anyagi felvirágoztatásának fogom szentelni.

Fogadják isméteive mély hálám és nagyra-becsülésém kifejezését.

Keszthely, 1903. december 15.

Mély tisztelettel
Dr. Csák Árpád.

Van szerencsénk Zalaegerszeg város és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására adni, hogy Wapper Ignác kőfaragó mester úr az általunk közösen vezetett:

„Kegyelet“ zalaegerszegi díszmunkázási vállalatnak megszűnt tagtársa lenni.

Sipos János üzletvezető úr általánosán ismert szakképzettsége, továbbá ama körülmény, hogy vállalatunkat ezután is az eddig is tapasztalt legszolidabb alapon vezetjük, engedi reményelnünk, hogy a n. é. közönség bennünket szükség esetén továbbra is meg fog tisztelni bizalmával és mi már előre is biztosíthatjuk a legjutányosabb kiszolgálásról, melyek után maradunk

kiváló tisztelettel
Lendvay László és Pál
Sipos János
üzletvezető.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. szám.

vesz és elad
vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papírokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakszerű felvilágosítással szolgál.
BANKOSZTÁLY. SORSJEGYOSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.
A m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítóhelye.
Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.
Sorsjegybiztosítás: legolesőbb díjszabás kívánatra bérmentve.
Rövid levelezim: **MERCUR, Budapest, Fürdő-utca.**
Részvénytőke 1.000.000 korona
(* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)*

Felelős szerkesztő: **dr. Csák Károly.**
Társszerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

719 sz./v. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság 1903. V. I. 267. számú végzése által zalamegyei központi takarékpénztár végrehajtató javára **Boncz Imre** nemesapáti lakos ellen 264 K tőke, ennek 1901. évi november hó 21-től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 659 K-ra becsült szarvasmarha, gazdasági eszközök, zsupp, deszka és trágyából álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Nemesapátiban** leendő eszközzésére **1903.**

évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított felételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1903. december hó 5-én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

VÁSÁROLJON
ÜGYVÉDJELŐLT
SORSJEGYET
1273 NYEREMÉNY
20.000 KOR KÖR ÉRT.
KERÜLKISORSOLÁSRA
és (EGY)KORONÁÉRT
10.000 KOR
FÖNYEREMÉNY NYERHETŐ
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPMATÓK
KEZELŐSÉG: VIII. NAGYFUVAROS-UTCA 26
HUZÁS: 1903 DECEMBER 31-ÉN

Szőlőoltványok
melyek megeredéseért felelősség vállalattatik!
Amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból teljesen fejlesztett, tökéletesen forrott, dús gyökérezetű példányok szokványminőségben mérsékelt áron, őszí vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a
Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnél
Médgyesen (Erdély).
Tulajdonos CASPARI FRIGYES
okleveles szőlész, az erdélyi rész szőlészeti és borászati szakelődője. Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója. N.-Küküllő vármegye V. szőlészeti biztosa, stb.
Lugas szőlőoltványok szintén mérsékelt áron.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Készlet egy millió

ad. 12420/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi szövetk. öns. egyesület végrehajtatójának **Keszli Ferencné Ráth Juliánna** végrehajtást szenvedő ellen 315 K tőke követelés és járulékok iránti végrehajtás ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 2984. sz. tjkvben + 3772/a hrszám alatt végrehajtást szenvedett tulajdonán felvett ingatlanra 792 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi március hó 22-ik napjának d. e. 10 órakor Zalaegerszegen** a kir. tkv hat. irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 79 K 20 f-t készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 48. § alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes

értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.
Zalaegerszeg, 1903. évi december 4-én.

Rutich, kir. tvszéki bíró.

Ajándékozzon

nagysád vászoneműt az ünnepekre, mert rendkívül kedvező alkalom kínálkozik

Schütz áruházban,

ahol a legnehezebb és legjobb vászon- és asztalneműek potom áron adatnak el.

Karácsonyi

KIRAKATAINKAT

szíves figyelmébe ajánljuk.

ad. 12419/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi szövetk. öns. egyesület végrehajtatójának **Szekeres István** és neje **Seregélyes Roza** végrehajtást szenvedők ellen 981 K 64 f tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 1167. sz. tjkvben + 3650. hrsz. a. felvett, végrehajtást szenvedők közös tulajdonát képező ingatlanra 2316 K. II. a zalaegerszegi 440 sz. tjkvben ugyanazok tulajdonán felvett következő ingatlanokra + 530 hrsz. alattira 5881 K. + 2891/b. hrsz. alattira 171 K. III. a zalaegerszegi 1680. sz. tjkvben + 2891/a. hrsz. alatt Seregélyes Roza tulajdonán felvett ingatlanra 171 K. + 2020. hrsz. 352 K. IV. a zalaegerszegi 332. sz. tjkvben + 2021. hrsz. alattiból ugyanannak felerész jutalékára 83 K. V. a zalaegerszegi 795. sz. tjkvben felvett következő ingatlanokból Seregélyes Roza 1/3-ad rész jutalékára + 2506. hrsz. szőlő jutalékra 659 K. + 2503. hrsz. gesztenyész jutalékra 16 K. VI. a zalaegerszegi 3472. sz. tjkvben + 1940. hrsz. alattiból korábban Seregélyes Roza jelenleg Németh Sándor és neje **Varga Juliánna** tulajdonán felvett 1/3-ad rész jutalékra 51 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. március hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Zalaegerszegen** a kir. tkvi hat. irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 231 K 60 f, 588 K 10 f, 17 K 10 f, 17 K 10 f, 35 K 20 f, 8 K 30 f, 65 K 90 f, 1 K 60 f, 5 K 10 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1903. évi december hó 3-án.

Rutich, kir. tvszéki bíró.

12160/tkv. 1903. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *veszprémi takarékpénztár végrehajtónak Léránt Antal és neje Gelesits Juliánna végrehajtást szenvedők* elleni 1789 korona 76 fillér tőkekövetelés és ennek járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a nemesapátii 217. sz. tjkvben Léránt Antal és Léránt Anna Vas Ferencné nevén álló következő ingatlanokra: † 1364. hrsz. alattira 320 korona, † 1418. hrsz. alattira 162 korona, † 1505. hrsz. alattira 47 korona, † 1518. hrsz. alattira 253 korona, † 3537. hrsz. alattira 58 korona, † 3641. hrsz. alattira 154 korona, † 3856/a hrsz. alattira: 33 korona, 3886/a hrsz. alattira 42 korona (egészben az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-a a) pontja értelmében); II. a nemesapátii 208. sz. tjkvben Léránt Antalné Gelesits Juliánna nevén álló következő ingatlanokra: † 355. hrsz. alattira 37 korona, † 538. hrsz. alattira 314 korona, † 694. hrsz. alattira 23 korona, † 723. hrsz. alattira 27 korona, † 1275. hrsz. alattira 175 korona, † 1864. hrsz. alattira 46 korona, † 3143. hrsz. alattira 18 korona, † 3179. hrsz. alattira 27 korona, † 3296. hrsz. alattira 11 korona, † 3302. hrsz. alattira 54 korona, † 3775. hrsz. alattira 53 korona, † 3778. hrsz. alattira 68 korona, † 3857/a hrsz. alattira 9 korona; III. a nemesapátii 1154. sz. tjkvben Léránt Anna Gelesits Juliánna nevén álló következő ingatlanokra: † 3638. hrsz. alattira 78 korona, † 4405. hrsz. alattira 19 korona kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi január hó 14-ik napján d. e. 10 órájkor Nemesapátiban a község házában megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 K-t, 16 K 20 f-t, 4 K 70 f-t, 25 K 30 f-t, 5 K 80 f-t, 15 K 40 f-t, 3 K 30 f-t, 4 K 20 f-t, 31 K 40 f-t, 2 K 30 f-t, 2 K 70 f-t, 17 K 50 f-t, 4 K 60 f-t, 1 K 80 f-t, 2 K 70 f-t, 1 K 10 f-t, 5 K 40 f-t, 5 K 30 f-t, 6 K 80 f-t, 90 f-t, 7 K 80 f, 1 K 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1903. évi november hó 22.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Minden szőlőtermelő és pincetulajdonos olvassa a

Borászati Lapok

cimű gazdagon illusztrált és koronkint színes műmellékletekkel megjelenő szőlőművelési és borgazdasági szaklapot, mely 35 év óta jelenik meg.

Laptulajdonos
BAROSS KÁROLY,
felelős szerkesztő
DRUCKER JENŐ dr.

A hetenkint megjelenő, az összes bel- és külföldi hasonló szaklapoknál tartalmasabb lap ára igen alacsony:

Évenként 10 K
Félévenként 5 K
Negyedévenként 2 K 50 f.

Mutatvány számokat bárkinek három héten át díjmentesen küldünk.

Hirdetések feladására a legjobb alkalom.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Szőlőoltások!

Ripária portalls
Lugosnak való csemegefajok!

Kitünő minőségű
ermelléki fajborok

Czirják Károly
Székelyhid (Biharm.)

Nagyérdemű közönség!

Becses figyelmébe ajánlom dúsan felszerelt raktáramat, mint legelőnyösebb bevásárlási forrást, amennyiben mindent az eredeti és legmegbízhatóbb forrásból sikerült nagy mennyiségben beszerezniem.

Külön súlyt fektetek az idény cikkekre u. m. kávé, tea, rum, cognac, likőrök és mindennemű csemege árukra, valamint karácsonyi és ujévi ajándékokra, amelyek üzletemben rendkívül olcsó árban kaphatók.

Az áruk eredeti és valódi tisztaságáért felelősséget vállalok.

Kiváló tisztelettel

KOSZTELITZ MIKSA

Zalaegerszegen, az Arany Bárány áttellenében.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házaszer, a mely már több mint 84 év óta megbízható befőzősülést alkalmazzatik készítésénél, ezáltal es megkülönböztetik.
Szárazabb utazatok miatt bevásárláskor
írás. Írások leggyűjtés és csakis eredeti üvegeket
dobozokban a „Horgony-védjegy” és a „Horgony” szög-
jeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legújabb gyógyszerárban kapható.
Források: Török József gyógyszerésznél
Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csák. és kar. udvari szalutók.
Budapest.

SZŐLÖLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugosnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető ne volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbs disze, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leg-háladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím:

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya,
u. p. Székelyhid.

ad. 12420/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az *özv. Kovács Ferencné és fiai végrehajtónak Zsimborás Erzsé és Zsimborás Károly végrehajtást szenvedők* ellen 114 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő a csatári 73. sz. tjkvben Zsimborás Erzsé és Zsimborás Károly tulajdonánál felvett következő ingatlanokra: † 77. sz. alattira 695 K. † 113. sz. alattira 7 K kikiáltási árban, hogy a 77. sz. ingatlanra özv. Zsimborás Jánosné Kovács Anna javára bekebelezett hasznélvezeti jog az árverés által nem érintetik, az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi február hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Csatáron a község házában megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 69 K 50 f, 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. r. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1903. évi december hó 1-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

Schicht-szappan

„szarvas“

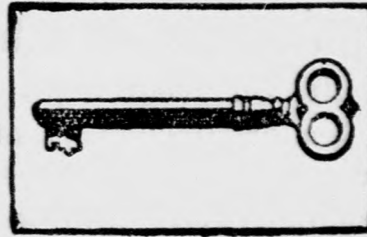
vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legklódsabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !!
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Olcóság! Leikiismeretesség!

Sajat érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizuszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB a KRIEGNER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!
• ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

a magy. kir. szab. osztályozásért felelős helye.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.458,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

10% törlesztéssel:	2% levonással:
50 évi a kölcsön 5.40%-a	50 évi a kölcsön 5.20%-a
40 " " " 5.80%-a	40 " " " 5.60%-a
30 " " " 6.50%-a	30 " " " 6.20%-a
20 " " " 8%-a	20 " " " 7.20%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÖTEL PARIS SZÁJLODA

Szállóház: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörszalon a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú éttermei

Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Kihűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedüli kimerése.

REMINGTON

IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGONSKÉ

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűtés, elmezavar stb. ellen.

Megalapítója és egyedüli képviselője:
Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. I. EM.

LEGKEDVEVEBB, LEGTÖKÉLETESSEB
ARCISZÍTÓ-ÉS
SZÉPÍTŐ SZEREK:
KRIEGNER-FÉLE
-GRÉME 2 KOR.
-KORONA
-PUDER 1°
-GYÓGYSZERTÁR
-SZAPPANI
Budapest, Kálvin-tér
Törvényszék védelme

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZÉR
a Balassa-féle valódi angol
mely azonnal eltávolít minden szeplőt, málfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz.
Hőigeknek nélkülözhetetlen!
Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, pudor 2.- K.
Postai szétküldés naponta.
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél**
gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

Versenyen
kívüli olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia
női ruha-kelme-különlegességek áruháza
LEON és OLÁH
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek

OSERS és BAUER

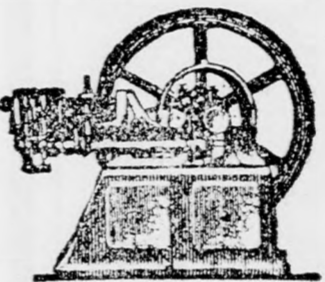
MOTORGYÁR

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

BÉCS

Dreadnerstrasse 79-85.

Benzin- és
petrolin-
motorok

Benzin- és
petrolin-
lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

AZ UJSÁG

politikai napilap.

Felelős szerkesztő:

Gajári Ödön

Előfizetési árak:

Egy óra	2-40 korona
Negyed évre	7.— korona
Fél évre	14.— korona
Egész évre	28.— korona

Egyes példány ára 10 fillér.

AZ UJSÁG terjedelme 24-32 old.

AZ UJSÁG egyes példányai minden ujságárusítónál kaphatók.

Mutatványszámot 6 napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-út 54.

**Pénzt,
sok pénzt,**
havonként 1000 koronáig
kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.
Küldje be címét E 473 jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstr.

NAGY karácsonyi vásár = megnyílt. =

REISINGER és EISNER

ujonnan berendezett vászon- és

divatáruháza

(Hubinszky-féle ház) Fötér.

Szives meglekintést kérve

kiváló tisztelettel

Reisinger és Eisner.

Most jelent meg

20,000 példányban az „Érmeileki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint Orsz. Hirdetési Kalauz.”

Ez a legelső „Vidéki Szőlő és Borértékesítő Vállalat” olyan országos érdeklődő forgalmi havi értesítője, mely általános kereskedelmi állandó mellékletében díjmentesen pártolja a hazai ipart! Az előfizetők ingyen hirdethetnek.

Magában foglalja az összes érmeileki szőlő és bortermelők közös árjegyzékét. Ismerteti az összes hazai szőlőültetvény telepeket.

Elősegíti a magyar borkereskedést. 1/3-ad részben szakirodalommal, 2/3 részben hirdetésekkel foglalkozik, úgy azonban, hogy elméleti részében is gyakorlati tanácsokkal szolgál az olvasónak. És mégis egyes szám ára helyben 30, vidéken csak 50 fillér, mely összeg postabélyegeken is beküldhető.

Olvasóknak: (Kereslet.) **Hirdetőknél:** (Kínálat.)

Egész évre	4 K	Egész évre	24 K
Fél évre	2 „	Fél évre	12 „
Negyed évre	1 „	Negyed évre	6 „

Ezért kapja az előfizető úgy a szőlészeti és borászati szakközlönyt, mint az „Országos hirdetési kalauz.” A kis hirdetések rovataiban tetszés szerinti időben 4 (négy) ingyen hirdetést tehet közzé.

Ezért jár a szakközlöny és az „Országos hirdetési Kalauz” és minden éves előfizető tetszés szerinti időközben 1/2 oldalon 4 (négy) féléves előfizető 2 (kettő) ingyen hirdetést tehet közzé.

Az előfizetőknek jogukban áll az „Országos hirdetési Kalauz” „Szőlészeti és Borászati” vagy „Általános kereskedelmi” rovataiban a meghatározott területnél nagyobbat is elfoglalni, mely esetben a csekély különbözeti összeg ráfizetendő.

Községi és körjegyzők, lelkészek és néptanítók az előfizetési árak felét fizetik.

Minden 10 (tíz) egész éves előfizetőt gyűjtő tiszteletpéldányban, vagy kívánatra készpénz jutalékban részesül.

Az ország legjelesebb szakirói dolgoznak szakközlönyünkbe. Munkatársak, tudósítók és hirdetési felvételi irodánk minden borvidéken és jelentékenyebb városban megtalálhatók.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

SZÉKELYHIDON (Biharmegye.)

Felelős szerkesztő:	Főszerkesztő:
CZIRJÁK KÁROLY	DEÁK ANDOR,
szőlőbirtokos.	kir. szőlészeti és borászati felügyelő.

Kiadó laptulajdonosok:

CZIRJÁK ÉS TÁRSAI.

Aki egy csésze jó teát akar inni, kérje mindenütt a világ legfinomabb és legjobb teáját és ez az

INDRA TEA.

Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak keveréke. Valódi csak eredeti dobozokban kapható. Raktárak a plakátokon olvashatók.

Kályhák, tüzhelyek.

Ki a meleg szobát szereti, az fűtsön tatai **BRIKETT**-tel, mely szagtalan, nem piszkít és erős tüze van;

kapható:

D. Horváth Győző

vas- és fűszer-
kereskedésében

az
„Arany kasza”-hoz

Zalaegerszegen.

Célszerű ajándékok

konyhaszerek, manduladarálók, hus-
őrlők, vasalók, gyertyatartók, kályha-
tálcák, korcsolyák, kitűnő theák,
rumok, fűszerek, mindennemű szer-
számok, vasalások, gazdasági és ház-
tartási cikkek

nagy választékban.

Puskák, flóbertek, forgópisztolyok, töltények.

Szecska és répavágók. morzsolók.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics

nevezetesen daganatok, égési sebek, szagattás és köszvényes

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakrácz cseppek oly csodaszerű balsam, melynek egy házbán sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle Pakrácz cseppek minden baj ellen használható és mindig csodaszerű hatással van. A Jurisics-féle Pakrácz cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgéset, felbűffogést, sápkört, szédülést és mindenfajta gyomorkatarust, de a legfényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szagattás és köszvényes bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használható, ott a Jurisics-féle Pakrácz cseppek már nemesak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálanylevelet bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakrácz cseppek megrendelhetők közvetlenül

JURISICS PÉTER gyógyszerháza PAKRÁCZON^{449.} sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg K 5.— 36 üveg K 12.40 Minden 12 üveg után egy üveg
24 „ „ 8.68 48 „ „ 16. Pakrácz cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfajás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen

felülmulthatatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára 2 üveg K 3.40, 4 üveg K 5.80, 6 üveg K 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo“,

mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg K 4.20, 4 üveg K 7.—, 6 üveg K 10.—

Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból 2 üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakrácz csepptel ingyen kapunk.

JELSZAVAM:

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Főraktár Budapesren:

TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Király-utca 12.

Vidmarics Péter magyarázza a Pakrácz cseppek csodaszerű hatását.

Mit hozzon

Jézuska?

Karácsonyi és ujévi ajándéknak legalkalmasabb az

ékszer, ezüst és China-ezüst dísz tárgyak,

melyekkel úgy gyermekeknek, szülőknek és rokonoknak a legnagyobb örömet szerethetünk.

Mihozánk már meg is jött a Jézuska és hozott igen sok szép tárgyakat, úgy ékszerekben, valamint ezüst és China-ezüst dísz tárgyakban dús választék, melyekből igen szívesen juttatok mindenkinek kevés haszonnal, szolid kiszolgálás mellett.

Tessék raktáramat megtekinteni és az áruk olcsóságáról meggyőződni.

Arany és ezüst töredékeket, vagy nem használható tárgyakat becserelek és megveszek.

MAUSZ FERENC

aranyműves és ékszerész Zalaegerszegen.

Műtrágya beszerzés.

Van szerencsém a t. gazdaközönség
tudomására hozni, hogy a

„HUNGARIA“

műtrágya-, kén- és vegyiipar
részvénytársaság

képviselőt egész Zalavármegyére
kiterjedőleg átvettem és kérem, hogy
a műtrágya szükséglet fedezése ügye-
ben bizalommal hozzám fordulni
sziveskedjenek. Legolcsóbb árszá-
mításról és figyelmes kiszolgálásról
biztosítva a t. gazdaközönséget,
maradok

kiváló tisztelettel

Reichenfeld Gyula, Nagykanizsán.

Palais hajfijító

használatával a meg-
öszült haj eredeti színét
nyeri vissza. A fejbőrt
nem festi, a ruhaneműn
foltot nem hágy, többi
előnye, hogy a hajtü-
szöket erősíti és hogy
teljesen ártalmatlan.
Egy üveg ára 2 korona.

Főraktár Budapesten:
**Petri Ottó gyógy-
szertárban**
I. Attila-körút 51.

Köhögésben!

szenvedő

kisértse meg a köhögést esilla-
pító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizo-
nyítvány szól mellette
és hogy sikerrel használható köhög-
gésnél, katarrusnál és elnyálkásod-
ásnál. Kapható 20 és 40 filléres
esomagokban Schmidt Győző zala-
egerszegi cukrásznál.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem a táncked-
velő ifjúságot, hogy a Zalaeger-
szegen tervbe vett

táncanfolyamot,

miután az előzőleg december havára
hirdetett előadást a közbeeső ünne-
pek miatt elhalasztani voltam kény-
telen,

1904. évi január hó elején

visszavonhatlanul megnyítom.

Kérem igen tisztelt ismerőseimet
és jóakaróimat, hogy pártfogásukat
részemre föntartani kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel

MAYERSBERG FRIDA

okl. táncitanító, a magy. kir. Opera
volt tagja.

Lengyel likőrök nagy választékban.

Legszebb!

Legizletesebb!

Legolcsóbb!

Karácsonyfadíszek,

u. m. Hab, Fondant, Chocolat és Likőrconfectek,
Stanioldessertek, Habsütemény, Patience és Maccaron
díszek, Csillogódísz Lametta stb. Gyermeklikőr és
Chocolat játékok, Bonbonok és Bonbonierek

kaphatók:

Schmiedt Viktor

cukrászatában.

Szemetes kenyér $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 kgr. darabokban.

12559/tkv. 1903.

Hirdetmény.

Vaspör község telekkönyvei az 1886. évi XXIX. t.-c., az 1889. XXXVIII. t.-c. és az 1891. évi XVI. t.-c. értelmében elkészítettvén, azzal a felszólítással tétetik közzé:

1-ször, hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-c. 15., 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ának és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítését is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teher átvitelével az 1886. évi 29. t.-c. 22. §-a illetve az 1889. XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni óhajtják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1904. június 18-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2-ször, hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 16., 18. §-ainak esetében, ideértve ez utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis **1904. június 18-ig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3-szor, hogy mindazok, akik az 1. pontban körülírt eseteken kívül előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis az **1904. évi június hó 18-ig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyert nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1903. évi december hó 5-én.

RUTICH, kir. tszéki bíró.

Fernolendt

CS. ÉS KIR. UDVARI SZALLITÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára leg-
szebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült
foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapítattott 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 21.** Mindenütt kapható.

Minden rendü és rangu
 tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül
 állandó vagy mellékfoglalkozásképen
 több száz korona
 kényelmes havi jövedelemre
 tehet szert.
 Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok
 megjelölésével
 a „Mercur“ váltóüzleti részvénytársasághoz
 Budapest, V. Fürdő-utca 3.
 Részvénytőke 1,000,000 korona.

Direct behozatal.

Valódi Jamaika Rum.

„KING“

valódi Jamaika Rum
 ————— behozatala —————

Adams Brothers & Co.

cégtől LONDON E. C.

Egyedüli főraktár

Kostelitz Miksa urnál
 Zalaegerszeg.

Adams Brother & Co. London.

„KING“ valódi Jamaika Rum.

Karácsonyi vásár.

Ritka alkalom!

Aki olcsón

szép gyermekjátékokat, ajándéktár-
 gyaknak alkalmas majolika, diszmű
 china-ezüst, bronz, plüs dísztár-
 gyakat akar vásárolni, el ne mulassza

Fenyvesi Miksa áruházában rendezett

kiállítás

megttekinteni, ahol óriási a választék és oly olcsón lehet vásárolni,
 mint a főváros legnagyobb áruházában.

Azonkívül a következő **rendkívüli kedvezményt** nyújtom:

INGYEN adok **10 forint bevásárlásnál**, a mely kisebb rész-
 letekben is vásárolható

egy remek kivitelü, saját fénykép után készült promidoplátin

fényképet.

FENYVESI MIKSA
 áruháza.